

18

nufaca

PUBLICACIÓ D'AMICS DE CERDANYA

**HOSPITAL:
la
superació
de la
crisi?**

**Dossier
hospital**

**Xerrant
amb
Salvador
Galceran**

**Prensa
a
Cerdanya
1878-1936**

Restaurant tipic de Cerdanya

EL RECO

VILALLOVENT
(PUIGCERDÀ)

Tls 88-08-69
88-04-67

FILATELIA MONTANÉ

C/. Morera, 6
PUIGCERDÀ

JOIERIA RELLOTGERIA

J. Fullana
PUIGCERDÀ

FOTO - ESTUDI

Escoles Pies, 16
Tel: 88 03 88
PUIGCERDÀ

Gendrau y Camarero Construcciones

C/. José Antonio, 5 Tèl.: 88 09 06 PUIGCERDÀ

Espai reservat per a anunci

Parquets CERDANYA

INSTALACION DE TODA CLASE DE
PARQUETS, CLAVADOS
Y ENCOLADOS
PULIDOS Y BARNIZADOS
RODAPIES

Grupo Residencial Roma
Escalera Bolvir, 2.º, 1.ª
PUIGCERDÀ

Robes a bon preu per tothom

SERVEI TEXTIL

C/. José Antonio, 21
C/. Espanya, 11

PUIGCERDÀ

AUTO ESCOLA PUIGCERDÀ

Victoria, 4, 1º

PUIGCERDÀ

ANTIGÜITATS E. ORRI

Major, 30

TEL.: 880.287 PUIGCERDÀ

editorial

rufaca

Publicació de l'Associació
"Amics de Cerdanya"

- Esteve Almendros
- F. Xavier Bosom
- El Biógrafa
- Pere Capdevila
- Francesc Carbonell
- Miquel Casanovas
- Cu-cut
- Joan Descarga (il·lustració)
- Laura Fabra
- Pere Font
- Isabel Fournier
- Joan Fullana
- Salvador Galcerán
- Roger Giral (França)
- Joan Iniesta
- Robert Joffre (per França)
- Martí Juncà
- Joan Llauro
- Carme Moreno
- Nostàlgic
- Ian Peren
- Josep Peitx
- Joan Petix
- Jean Paul Poirier (il·lustració)
- Meritxell Sastre (Publicitat)
- Ramon Sola
- Josep M. Tosas
- El Trovador
- Josep Vigo

Edita AMICS DE Cerdanya
Passeig 10 d'Abril s/n
PUIGCERDA

Imprimeix: Imprés-Ràpid
LLEIDA

PUBLICACIÓ MENSUAL.
La direcció de la revista no es fa responsable del judicis personals del seus col·laboradors.

Una empresa de les característiques que te RUFACA està sotmesa sempre al voluntarisme de la gent que hi treballa i això és quelcom que està en relació directa amb les possibilitats, el temps disponible i fins i tot les ganes de treballar de cada mes. Una revista a on ningú cobra res per col·laborar-hi depèn sempre, doncs, d'una bona dosi d'esforç gratuït i aquest és variable. D'aquí que en el lector no li ha d'estranyar massa el veure com un mes RUFACA surt més bé que l'altre, d'aquí que nosaltres mateixos tampoc ens podem estranyar de que algun mes, a l'hora de tancar la revista, no tinguem encara el material a punt.

Això és precisament el que ha succeït aquest mes. Ens hem retrassat. Però, endemés, al nostre retràs hi hem hagut de sumar les vacances de la impremta. Tot plegat ens ha fet prendre la decisió de treure un número Extra d'estiu que, saltant-se el mes de juliol, sortís al carrer amb un nombre de pàgines superior a l'habitual. Aquest és el número que avui li oferim, lector, amb la nostra millor voluntat.

sumari

EDITORIAL	3	DOSSIER	13, 14, 15 i 16
ACTUALITAT Cerdana		L'Hospital obre les portes	
Flash	4	RECULL	
Mercadet de la Cerdanya	4	Receptes de cuina cerdana	17
La Casa de la Vila	5	COL·LABORACIONS	
Cambios en nuestro hospital	5	La Cerdanya política	17 i 18
Cultura en marcha	6	Les Oeuvres de S. Stym-Popper	18
La benzina als núvols	6	Premsa a Cerdanya	19 i 20
Focs de Sant Joan	7	LLETRES	
Festa Major	7	Carta corta	21
Nova Associació de Pares	7	Ballada a ma mare	21
Tribuna política	8	Náufrags	22
XERRANT AMB		Biografia de antaño y de ahora	22
Salvador Galcerán	9	Propósito	23
SALVEM EL CATALA		La Luna	23
Qué vol dir "Salvar el català"	10	La desesperació	23
Bilingüisme i Disglòsia (1)	10	ESPORTS	
AMICS DE LA NATURA		El V Trial de Bellver de Cerdanya	24
Remeis provats	10	Nota de la Penya Barcelonista de	
DES DE L'ARXIU		Puigcerdà	24
Talles, recollita i moneda	11	Ciclisme	24
ENIGMES		RUFACADES	24 i 25
Los músicos	12	CARTAS A RUFACA	
		Aclaración	25
		Lo de siempre	25 i 26

Flash Flash Flash Flash Flash

El dia 3 de juny, accident de circulació. El cotxe amb matrícula 14562 RP34 colisionà frontalment amb el cotxe de matrícula de GE-1505 A, el qual anava per la esquerra. Només, per sort, es produïren destrosses materials.

El mateix dia va ésser robat el vehicle que pertany a Isidre Costa Peralta. Afortunadament fou trobat als voltants de Alp.

El dia 19 de juny, la Sra. C.C.R. al anar a arreglar el cotxe va sofrir un accident a la entrada del taller de la SEAT al espatllar-se-li els frenos i xocar contra un cotxe, el qual, degut al impacte, entrà dins de les vidrieres del local.

En un ple extraordinari, l'Ajuntament aprobà el pressupost pel segon semestre d'aquest any. En el proper número mirarem de donar-ne una informació més exhaustiva.

Un grup de ciutadans de la vila varen pintar desinteressadament el "pas cebra" que hi ha en el carrer de les Escoles Pies. Enhorabona per totes aquestes millores i que segueixin els ànims per anar fent coses bones que condueixin a la millora i a la superació en les coses de la nostra vila.

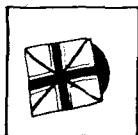
Fou perpetrat un robo a la Cooperativa el dia 9 de juny per un valor de 7.500 pessetes.

La matinada del dia 20 de juny foren robades les dos rodes de la part de darrera del turisme GE 7128 G.

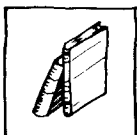
Aquest mes a Puigcerdà hem estrenat nova Policia Municipal. Es tracta de dues noies que ja han començat a actuar sota l'esguard aprovador de la gent.

S'han començat les obres de pavimentació del carrer principal del barri de l'estació. També hem de parlar de les que es fan al carrer del Pla del Fort, que estan fent-se per els mateixos veïns.

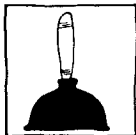
Mercedet de la Cerdanya

L'anunci es cotitza a 5 pessetes per paraula i és gratuït per als socis de Amics de Cerdanya.

Les respostes als anuncis poden fer-se directament a l'interessat (en cas de figurar el nom i adreça en l'anunci) o bé a RUFACA - SECCIO MERCADET, Passeig 10 d'abril, Puigcerdà, fent constar clarament el número de caixa de l'anunci a que es refereix.

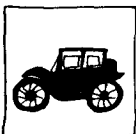

ES COMPREN billets de banc espanyols antics.

Núm. de caixa: 1/79

SE OFRECE canguro y dar clases de inglés. Tfno.: 880 667. Ana.

Núm. de caixa.: 5/79

ES VENEN cursos complerts de francés i anglés en discos i cassettes en molt bon estat i bon preu.

Núm. de caixa: 2/79

ES VENEN un parell de patins de gel número 36 quasi nous marca "Alviera". Telèfon 88 06 87.

Núm. de caixa: 4/79

la CASA de la VILA

El Ple del mes de juny

El Ple del dia 15 començà amb la lectura de l'acta del Ple anterior, la qual no fou acceptada al no recollir les intervencions dels regidors Canes (EM) i Peñarroja (EM). Aquestes intervencions versaren, en el primer cas, sobre l'hospital, i en el segon, sobre l'actualització dels sous de la brigada. Al considerar que les dues intervencions eren suficientment importants com per a reflectir-les en l'acta s'acordà per unanimitat rectificar-la.

Tot seguit, el batlle informà sobre la reunió amb el President de la Diputació de Girona. Manifestà que aquesta entitat estava disposada a oferir els serveis tècnics que fossin necessaris per aclarir els comptes, però que no es feien càrrec dels deutes. Al mateix temps es marcà la vocació comarcalista de la Diputació.

El plat fort vingué amb el punt tercer de l'ordre del dia, quan el regidor F. Turiera (UCD) s'aussentà de la taula a petició de J. Peitx (EM) per considerar aquest que els interessos particulars (terrenys a la zona afectada) del primer el feien incompatible per discutir i decidir sobre la variant de la CN-152, que és l'accés al Túnel de Tosas. La majoria dels regidors van considerar que no l'afectava i demanaren que en Turiera tornés a la mesa. Es votà i els resultats foren 5 vots favorables a la presència del regidor d'UCD en la discussió (UCD, Independents i CDC), 4 abstencions (PSC i el regidor de l'Entesa Carles Canes) i 2 vots en contra (EM). La proposta del projecte actual que fa passar la carretera pel Vilar fou la que s'emportà la majoria dels vots (10) en contra dels dos vots de

J. Peitx i V. Peñarroja (EM), els quals defensaven l'altra variant.

En relació al recurs de reposició entaulat per Jordi Forment sobre la venda d'un sobrant de la construcció de les escoles, s'acordà obrir un període de temps per aportar proves.

La Comissió de Festes informà sobre les despeses a realitzar al llarg de l'any.

Es ratificà l'acord de que la proposta de circulació urbana feta per Canes (EM) passés a la Comissió corresponent.

A l'hora dels precís i preguntes, F. Turiera (UCD) va fer constar que creia convenient marcar un ordre de prioritats que vingués donat pels problemes del mercat, escorxador, etcètera.

M i J.

Ayer 27 de junio tuvo lugar en nuestro hospital una sencilla ceremonia llena de significado y que fue punto final a un largo proceso de hechos conocidos por casi todos. Se procedió por los miembros de la Junta Rectora a la presentación ante el personal que compone nuestro hospital, desde comunidad religiosa hasta el último de sus miembros de D. Juan Llauro como director médico del mismo. Es conocida la probada competencia profesional de dicho doctor y se confía en que sabrá desarrollar en su cometido una fructífera labor. Deja el cargo el actual administrador, pasando a ocuparlo momentáneamente el economista D. Miguel Comella, el cual ha confeccionado un organigrama, pieza fundamental para el correcto funcionamiento de nuestro centro asistencial. Dicho documento establece unas normas de funcionamiento con una clara determinación de los límites de actuación de sus distintos medios. Previamente a este acto, el Dr. Llauro ofreció a la consideración de los miembros

Cambios en nuestro hospital

de la Junta un ambicioso pero positivo, proyecto para planificar su actuación, el mismo podría definirse como una trayectoria de tres puntos: Labor asistencial, labor docente y labor investigadora. En el primero desearía remarcar tres puntos que considero fundamentales: dar una imagen más favorable del hospital ante la población, mejorar el servicio de urgencias y mejorar el servicio de noche. En este primer apartado se habla de revisiones escolares, planificación familiar y cheques. En cuanto a la labor rehabilitadora se piensa en laborterapia y colaboración en medidas a favor de minusválidos y subnormales.

En cuanto a labor docente

se piensa: en cursos de divulgación sanitaria para la población, cursos de formación para el personal del hospital y cursos de reciclaje para médicos.

Ese tercer punto de labor investigadora queda reservada para un futuro a más o menos largo plazo.

El Dr. Llauro apuntó algo importante y es que no tan solo los habitantes de Puigcerdà, sino los de su comarca deben conocer mejor su hospital y con ello el personal que lo compone y sus instalaciones que al presente, y doy fe de ello, no tienen nada que envidiar a hospitales de más importancia en orden de población.

Antes de poner el punto final a estas cortas líneas desearía puntualizar que siempre se recordará con profundo agradecimiento la labor prestada a nuestro hospital, el hasta el presente administrador del mismo, y que su marcha no obedece sino a causas, dolorosas, pero de obligada reestructuración.

J. Fullana

CULTURA EN MARCHA: Institut d'Estudis Ceretans

El pasado 16 de junio tuvo lugar en nuestro Ayuntamiento una reunión de los actuales miembros del Institut d'Estudis Ceretans. A la misma asistió asimismo un miembro de la comisión de cultura de nuestro actual consistorio, y que queda como punto de enlace entre este ente cultural y nuestro Ayuntamiento.

Los fines que persigue este Instituto me atrevería a calificarlos de ambiciosos, pero con todo lo que de positivo pueda existir en este adjetivo. Y así en sus estatutos prefija los objetivos que persigue, que son muchos y que se pueden

concretar en unos puntos fundamentales: Estudio de la Prehistoria, Arqueología, Historia, Geografía, Flora, Fauna, Etnología, Arte, Folklore y demás aspectos culturales que hagan relación a la comarca de la Cerdanya, aparte de ello el Instituto a través de la labor de sus miembros tiende a la protección del patrimonio cultural en todas sus órdenes. La reunión tenía por objeto ia de constituir una comisión gestora, en tanto no se celebre una asamblea general de socios, posiblemente en el próximo mes de septiembre, en que se nombrará una junta.

Nos honraron con su visita los señores Miguel Cura i Morera, D. Josep Padró i Parcerisa y doña Concha Piedrafita i Carpena, todos ellos de reconocida competencia en el mundo de la docencia, especialmente en el campo arqueológico.

Desde estas líneas una llamada a los hombres y mujeres de Cerdanya, de todas las edades, que sientan en sus corazones el anhelo de luchar para conservar y aún aumentar nuestro patrimonio cultural y estudiar nuestro entorno ecológico, aún virgen y sin contaminación. Los interesados pueden dirigirse a nuestro ayuntamiento, o bien a las oficinas de "Iniciativas y Turismo", D. Salvador Torrent-Masip os atenderá con su habitual cortesía.

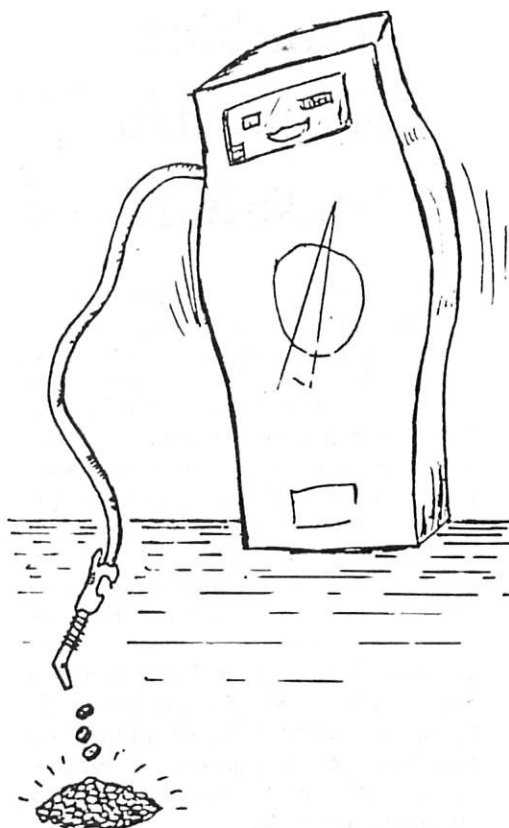
J. Fullana

La Benzina als núvols

El darrer augment de preus del petroli, segons el nostre parer, ve motivat per dues raons fonamentals: primerament, des de fa temps no hi havia hagut increment en el preu originat per una qüestió molt senzilla, el govern havia pactat amb les centrals sindicals que si el cost de vida augmentava més del 6,5 per cent, abans de final de juny, es veurien obligats a revisar els convenis. Si tenim en compte que l'augment del petroli representa tanmateix un augment en la majoria de productes, evidentment aquest 6,5 per cent hagués estat superat de bon troç.

Segonament, després de l'acord prè per l'organització dels països productores de petroli (OPEP), en incrementar els preus dels crus, implica lògicament una puja a tots els països importadors.

Ara bé, ens preguntem si l'augment en el nostre Estat, és la suma d'aquests motius que hem exposat o bé només correspon al primer d'ells, la qual cosa faria que hi hagués un altre augment dels preus

en els propers mesos. Tampoc ens queda massa clar que aquesta elevació es concreti en 9 pessetes lineals, ja que implica que el percentatge que puja la benzina normal sigui més alt que el de la benzina super i extra. Si partim de la base, de que els cotxes més petits són els que van amb benzina normal i que aquests cotxes els acostuma a tenir la classe treballadora, això fa que aquesta classe sigui la que continua "pagant els plats trencats" de la crisi energètica.

Això també ens fa pensar que el desorbitar-se d'aquesta forma el preu del petroli les grans potències tindran més motius per justificar l'ús de l'energia nuclear. I cal dir-ho: personalment no ens fa cap mena de gràcia i mostrem la nostra repulsa més enèrgica.

Fins ara s'ha potenciat ben poc, més aviat s'hi han posat forces trabes (llegeixi's compres de patents) altres energies menys contaminants i perilloses. Perquè serà?

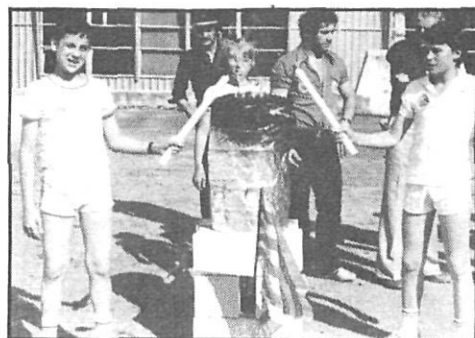
M. i P.

FOCS DE SANT JOAN

La Flama del Canigó, 1979

Aquest any la celebració de la Flama, volia adquirir un caire més ampli i fer-la comarcal en el sentit de què els Focs arribessin a tots els pobles i poblets de Cerdanya, de la comarca sencera, sense fronteres. Per raon de temps, ja que cobrir la totalitat de la comarca era una tasca irrealitzable en una tarde, es formaren dues columnes; una recorreria la baixa Cerdanya, mentre l'altra cobriria Llivia, Estevar, Salagosa...

La idea inicial, doncs, era que ambdues columnes anessin deixant la flama a cada poble i que la gent de cada indret s'organitzés la festa com cregués més oportú. Fins aquí tot molt bé, ara, en la realitat, molts pocs pobles acudiren a recollir-la, tant sols les nostres informacions, es va fer a El Vilar, Alp, Bellver, Guils, Llivia, Bourg-Madame, Puigcerdà... de tota manera creguem que s'ha donat un pas molt important perquè l'any vinent es

vagi ampliant.

Es evident que s'haurà d'insistir en aquest camí, però que, al mateix temps, caldrà fer-ho amb més preparació, deixant l'improvisació de racó, i fent els contactes amb més temps.

FESTA MAJOR: "Holocausto" a la Cerdanya

En primer lloc cal dir que no ens ha sorprès gens la nostra festa major, que seguint la tradició no ha sigut gens "amusada", tot el contrari del que hauria d'ésser i del que la gent voldria.

L'arribada de l'ajuntament democràtic feia pensar que el Roser seria florit de poncells, però en realitat, només hi foren presents les espines. La gent passejava "cara llarga" pel carrer Major; quan no estava "pal-plantada" fent guàrdia sota el campanar. El Pablito va deixar anar el seu "gavilán" i la gent va anar a cercar-lo al colomar de l'estany. Les varietés van anar molt

bé per la gent que no va saber trobar el "gavilán". Les sardanes, com que el temps no acompanyava, van sortir amb bufanda. I el concert va ser païdor, malgrat ser molt més curt que altres anys. Sort que la mainada aquest any van tenir el "hula-hop" perquè sinó haurien d'haver jugat fent ballar en Joan de l'ós.

Això sí, els badocs van tenir un veritable motiu de distracció: les urbanes. Sort!.

Malgrat tot, vist el programa oficial de les festes no hi havia res de millor per esperar: dues pàgi-

nes dedicades a la festa i gairebé tota la resta a publicitat. D'això s'en diu que els catalans de les pedres en treuen pans.

Sí, senyor, d'això se'n pot dir una gran Festa Major: hi ha hagut molta imaginació, però no al poder. D'altra banda, cal dir que mentres hi hagi tanta participació la festa sempre tindrà aquest negre color, i al pas que anem d'aquesta no en sortirem. Això sí: som els hereus de la Cerdanya, som els pubills del Pirineu...

Miquel Casanovas i
Laura Fabra

Nova Associació de Pares

La nova Junta de L'Associació de Pares de Família de Bàsica és ja una realitat. El dia 19 a les 10 de la nit va tenir lloc a la Sala d'Actes de l'Institut una reunió per a decidir la formació de la nova Junta. Com que els candidats eren 14 i dita Junta es componia de 14 membres, els assistents (molt pocs tenint en compte els nens escolaritzats) varen tenir a bé acceptar aquestes 14 persones que semblaven

disposades a treballar per a que la formació i les activitats extraescolars siguin un fet.

Pocs dies després la nova Junta es va tornar a reunir per tal de decidir els càrrecs i crear unes Comissions de Treball i quedaren així:

President, Elena Gotti; Vice-president, Mercè Comella; Secretari, Victoriano Pérez del Moral; Tresorer, Vicenta Cano.

Les Comissions quedaren constituïdes de la següent forma: Comissió d'Obres: Malagón, Dosta, Sastre, Costa, Comella i Cano. Comissió d'activitats extraescolars: Dosta, Pajares, González, Costa i Sastre; Comissió d'Amics de l'Ensenyança: Bernola, Massip, Pérez del Moral, Costa, Pous, Comella, Gotti i Ferrés. Comissió de relacions socials: Sastre, Barnola, Pous i Gotti.

Tribuna Política (oberta a tots els partits)

Les eleccions municipals van suposar un important pas endavant en la tasca de redreçament democràtic de Puigcerdà i Cerdanya. No obstant, aquest pas, si bé important, és encara insuficient si ens atenim a la correlació de forces existent a l'Ajuntament de Puigcerdà, clarament desfavorable a una política municipal progressista que vulgui encaminar-se cap al desarrelament del caciquisme i de l'especulació.

Per altra banda, no podem deixar la resolució dels nostres problemes quotidians únicament a la voluntat i a l'esforç dels nostres representants en l'Ajuntament. Cal trobar altres vies de participació ciutadana que col·laborin, critiquin, pressionin al consistori i que creïn noves formes de canalització dels interessos dels treballadors i de les classes populars. En la mesura en què la democràcia no pot limitar-se a emetre el vot, hem de vincular-nos tots a la política municipal i nacional des de totes les posicions.

Convidem, per tant, a tots els cerdans a participar activament en els afers que ens afecten directament, sia des d'una posició d'independència de qualsevol organització política, sia, especialment, des de la posició de militant.

Es en aquest sentit que fem una crida per enfortir les organitzacions polítiques locals inequívocament democràtiques i a elaborar una política unitària que s'enfronti democràticament als interessos especulatiu i caciquils. Es així que oferim la nostra organització política a tot aquell que, sentint-se identificat amb els nostres pressupostos ideològics, està disposat a lluitar per ells i per la Cerdanya. L'organització del PSUC a Cerdanya necessita el recolzament de la població, però necessita també agrandir la seva afiliació política per a construir un partit que, lluitant per la democràcia i el socialisme, treballi també per Cerdanya. Hem de fer del PSUC l'instrument que, sense cap mena de consignes forànies, permeti desenvolupar el nostre treball i la nostra presència a tots els indrets de la comarca per contribuir així a mantenir i millorar l'equilibri

8/RUFACA/juny-juliol

comarcal i per sumar el nostre esforç al de la resta de Catalunya per la consecució d'un veritable Estatut.

Comité Comarcal de la Cerdanya

PSC-PSOE

LA SITUACION

URBANISTICA DE PUIGCERDA

A nivel local nos hallamos en un momento trascendente desde el punto de vista del urbanismo, ya que está en trámite de aprobación el nuevo Plan General.

Hasta el presente, la situación ha venido regulada por el Plan de 1964. La primera incongruencia aparece cuando, tras conseguir incorporar al mismo unas normas particulares, llega el momento en que el Ayuntamiento decide aplicar las normas generales (subsidiarias) y dejar sin efecto las normas particulares (directamente aplicables).

Sin entrar en otras arbitrariedades ni en consideraciones relativas a la interpretación y aplicación de la normativa en cada caso concreto, se constata ya una *divergencia en la concesión de licencias* derivada de la aplicación alternativa de dichas normas, agravada por la posterior superposición de la normativa del Plan actualmente en trámite. Aparte de ello, al parecer han existido incongruencias de carácter técnico, en el sentido de que unas veces se han aplicado unos mecanismos para la determinación de alineamientos, alturas y volúmenes y en otros casos se ha hecho uso de otros medios diferentes para su determinación. En la práctica todo ello se traduce en que situaciones análogas han merecido por parte del Ayuntamiento tratamientos distintos, conculcando claramente la propia normativa municipal.

Ignoramos los planteamientos que fueron atendidos por el Consistorio correspondiente en las lejanas fechas de 1964 para la configuración del Plan General vigente, aunque no es difícil imaginar que —ayer como hoy— brillaron por su ausencia más absoluta. Un Plan General es una estructuración normativa que define los límites a que deben sujetarse los particulares y la propia Administración Local en sus actuaciones futuras,

a ejecutar en el término municipal. La inconsecuencia evidenciada resultaría todavía irrelevante si no fuera que en ocasiones no ha sido respetada por unos y otra ni siquiera una normativa tan elástica que permitía conjugar alternativamente las disposiciones más convenientes a los intereses de quienes estaban en el candero, construyendo y edificando de forma contradictoria a todas ellas.

El actual Plan General, aparte de no aportar nuevamente planteamientos de ningún orden, tiene únicamente unas finalidades muy claras: a) Regularizar las situaciones ilegales a que han dado lugar las actuaciones de los anteriores consistorios; b) asegurar suelo edificable en amplísima medida a fin de que la especulación tenga garantizada su supervivencia a largo plazo; c) evitar que cualquier normativa más estricta a nivel local o comarcal pueda exigir sacrificios o limitaciones a los promotores o a los propietarios especialmente beneficiados; d) justificar en la medida de lo justificable a los que han tolerado y aún impulsado el destrozo de la población.

El actual Plan es actualmente regresivo para la Agricultura, es discriminatorio para la Industria y los Servicios y no favorece ni al Turismo ni a la Construcción. Tampoco concreta ninguna actuación pública ni privada respecto a equipamientos de interés social ni económico. Es en fin, un Plan preparado por los promotores y los grandes propietarios, que únicamente "planifica" la especulación.

El Ayuntamiento precedente intentó sutilmente dejar aprobado este instrumento para consagrar su obra y obligar en la medida de lo posible a los Ayuntamientos futuros. No tuvo tiempo suficiente para llevarlo a efecto en su totalidad o no se atrevió a dar el paso definitivo y cargó sobre las espaldas del actual Consistorio la responsabilidad de su aprobación.

Los socialistas consideramos totalmente rechazable el Plan en trámite y consideramos necesario proceder a un replanteamiento previo de las directrices a que debe ser sometida toda planificación urbana de nuestro municipio, dando participación amplia a toda la población.

Agrupación Comarcal de la Cerdanya

XERANT AMB:

Salvador GALCERAN

Ens ha semblat molt interessant tenir una xerrada amb Mn. Galceran. Creiem que tant per el seu treball, tenmateix per la seva personalitat i el seu arrel a la nostra Vila és una de les persones que ha aportat i aporta de les coses més importants a la cultura de la comarca.

R.—Per què no ens fa una mica d'història de la seva vida?

Mn. G.—Bé... la meua vida és molt pobre. No té molta importància. A part dels estudis normals, la carrera, també he fet estudis d'història mitxeval, paleografia, la part d'arxius... e inclús el llatí m'ha aportat uns coneixements superiors. Això és tot.

—Vostè ha publicat molts llibres...

—Els llibres principals ja els coneeixeu. Puc parlar del primer, el de la ocupació francesa del segle XV; del Dietari, que va rebre un segon premi; del de la Indústria i Comerç de la Cerdanya, que va tindre un primer premi, i altres.

—De quin llibre n'està més satisfet?

—Podria dir que de tots. En realitat, jo no n'estic ni més satisfet ni menys. Tots representen un treball molt detingut. Ara bé, per concretar-ne un i per lo que representa podria dir que el "Dietari" és molt interessant.

—En té algun en projecte o camí?

—Sempre un va treballant. En aquests moments no puc concretar res. Però bé, puc parlar de que ara estic recopilant dates sobre la Revolució de 1868 aquí, a Puigcerdà. S'ha de redactar i s'ha de treballar. També puc parlar dels treballs que vaig fent per RUFACA.

—Vostè és la persona que sap més història de la Cerdanya?

—Home... Jo he tingut ocasió per sapiguer-ne. Cal dir que l'any 61 vig fer-me càrrec del Arxiu i encara que el principi va ser més un treball d'ordenació i classificació, més tard vaig poguer dedicar-me més a treball d'estudi. En fi, això m'ha donat l'oportunitat de sapiguer molta història.

—Ha venut molts llibres?

—El "Dietari" i el d'Indústria i Comerç, al ésser premiats, s'encarregan de la seva comercialització els organitzadors dels premis. Llavors els altres, encara que costan molt de vendre, pràcticament s'han venut tots.

—Econòmicament li ha compensat la venda de llibres?

—No. Aquests treballs no compensen mai, et vaig a dir que ni el paper!...

—Vostè és una persona molt vinculada a l'ensenyament. Què ens pot dir del que l'hi ha aportat?

—Puc dir que sempre he estat compromés amb l'ensenyament. Viag estar vint anys als Escolapis. Abans ja havia ja havia tingut una escola a Aigües de Ribes, de bàsica, amb 60 o 70 alumnes. L'ensenyament m'ha agradat sempre tant mateix com la part d'investigació.

—Què en pensa de la joventut d'avui en dia?

—Jo també he sigut jove... la cosa evoluciona. Quand som joves pensem que tot ho hem de fer, que els altres no tot ho fan bé. En això hi ha part de veritat, però també hi ha error. La joventut té uns anhels, vigor, aspiracions, una energia que no té la persona grand. La gent grand té uns coneixements més raonats. La joventut d'avui en general té coses molt bones però pot tenir el perill de deixar-se dur per les circumstàncies. Ara bé, en definitiva, pensant que cada individu és un món, admiro a la joventut per les aspiracions que té a millorar.

—Apart de la seva dedicació a la història, té alguna afecció més?

—De jove he practicat quasi tots els sports. M'agrada molt jugar al futbol; jugava d'interior esquerra i havia ficat més gols qu'en Puskas. Quan un és grand s'ha de limitar amb moltes coses.

—Com a capellà, què en pensa de l'Església Catòlica?

—L'història de l'Església ens mostra molts altibaixos. Hi ha moments que tot sembla que s'ha d'anar per terra. Es a dir, hi ha hagut molts esdeveniments, però l'Església permanenceix; és clar, hi ha d'haber-hi les reformes necessàries d'anar-se posant al dia.

—Vostè entèn que l'Església ha d'evolucionar o està bé així tal com està?

—El Concili Vaticà i els darrers papas han fet grans modificacions a l'Església. Els arrels obrers dels darrers papas fa també que hi hagi més comprensió humana. Es clar que la Moral i la Fe sempre hi han de ser-hi; ara bé, és important que hi hagi aquesta comprensió

humana en el sentit de què evolucionin les coses de l'Església. En fi, si hagués de ploure quand un vol, no estariem mai d'acord. Per això és necessari un cert ordre.

—El món evoluciona progresivament cap al bé o creu que anem cap en darrera?

—El món, penseu, sempre va igual. Hi ha alternatives de progrés, penseu que hi ha nacions que puguen i altres que baixen. En realitat i concretant, us puc dir aquella frase que diu: "No hi ha res de nou sota el sol". Si estúdieu l'història podreu veure que hi ha reformes o moviments però que es repeteixen casos quasi bé idèntics. Es evident que els invents sempre promoven un progrés.

—Hi ha alguna cosa de Cerdanya que admira?

—De una manera especial i molt concreta Puigcerdà. De fet heu vist que els meus llibres es centren en Puigcerdà. Però m'agradaria fer un treball que podria ser algo així com "la Cerdanya pam a pam", perquè tot és molt interessant. Això em reportaria molt de temps i per això he pensar fer-ho poble per poble.

—Encara el agrada tant el boxe!

—Això del boxe és més anècdote de lo que es viu a l'escola. El boxe sempre m'ha agradat veure-ho a la "tele" però no pas anar donant cops de punys... eh!

(passa a la pàgina següent)

salvem el català

Què vol dir "Salvar el català"?

Des que vaig començar aquesta sèrie d'articles, didàctics, potser algú s'haurà preguntat si salvar el català és només fer un millor ús de la nostra llengua. A qui hagi tingut aquest dubte puc dir-li que salvar el català és això i molt més. Es ser conscient del grau deteriorament que està patint la nostra llengua, del nivell de llengua folklòrica on sembla que se la vol fer arribar, de la manera com s'ensenya en la majoria de les nostres escoles... I, el que també és molt important, ser conscient que Catalunya no és un país bilingüe (de la qual cosa parlarem en un proper article) i que la nostra llengua, com qualsevol altra, dita minoritària, no pot morir; i és que una llengua és el fonament de tot un poble, i una cultura mor quan comença a morir la llengua.

Bilingüisme i Diglòsia (1)

Durant molt de temps ens han dit que el poble català era bilingüe, i potser molta gent haurà pensat que això era una sort —no vull discutir ara els aspectes positius

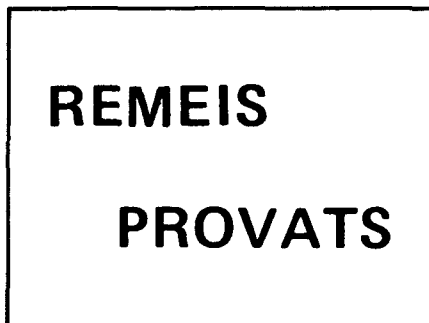
i negatius que comporta el fet de ser una comunitat amb dues llengües—. De fet, en totes les comunitats lingüístiques es produeixen situacions de contacte; ara bé, cal distingir quan aquestes situacions afecten només al lèxic, les estructures sintàctiques, etc... o bé quan la llengua que no és la del país s'imposa d'una manera dominant, sobretot pel que fa a l'ús oficial.

Quan la situació de contacte és la del primer cas es fa palès en les successives edicions del Diccionari, on, al costat dels mots genuïns n'hi apareixen d'altres que la Real Academia o l'Institut d'Estudis Catalans, en el nostre país, han acceptat. Ara bé, quan la situació de contacte és del segon cas, és manifesta a un nivell molt superior i, gairebé, alarmant: en la llengua escrita, en els mitjans de comunicació i en l'oficialitat, principalment, la llengua dominant no és la del país sinó la imposada.

Per les dificultats i l'extensió que comporta precisar els termes "bilingüisme" i "diglòsia", deixo aquesta tasca per a un proper número, ja que, vistes les diferents situacions de contacte en les comunitats lingüístiques, serà més fàcil la seva comprensió.

Laura Fabra

amics de la natura

Remeis pels ossos (remei) (fregat):

Un canonet d'ongüent de sacula (10 sous), 1 sou de polvos de sang de dragó, 2 sous de cera nova. Fer fondre el tot, agafar un tros de tela, escampar la pasta ben regular i aplicar-lo a l'indret endanyat.

Remeis per la ronya (gent i bestiar) (remei):

Un ou cuit a la brasa, un tall de sagí i pòlvora amb baladre; el tot barrejat, untat nou dies. (cura segura).

Per en sortir el sol del cap (insolación) (pregària):

"Sal del cap, si ets entrat el dematí
Que te'n tregui Sant Agustí
Que t'en tregui la Verge Maria
Si ets entrat al migdia
Si ets entrat cap al tard
Que t'en tregui Sant Cucufat
Al nom de la Santíssima Trinitat
Que el sol del cap d'un tal (dir el nom i
cognom del
malat)
Sigui guarit ben aviat."

Dir tres parenostres a la Santíssima Trinitat; senyar el cap a cada final de frase.

Giralt Roger

(ve de la pàgina anterior)

—Ara els sacerdots ja no porten sotana, Vosté continua portant-la. Es que treure-la li comporta algun problema?

—No, no em representa cap problema. A vegades vaig de seglar. Us puc dir que avui dia això no té importància. La gent no s'hi ocupa. En el principi sí que

10/RUFACA/juny juliol

es notava una mica. Jo crec que en les funcions de l'Església sí que s'hi hauria de portar doncs dona un caire més seriós a lo sagrat.

—Per acabar, què és el que més li agrada del que tenim a la Cerdanya?

—M'agrada tot: El país, el clima, el paisatge, els ocells. No te comparació! Fora d'aquí em falta tot. Ho estimo tot. El tracte amb la gent. La gent és oberta.

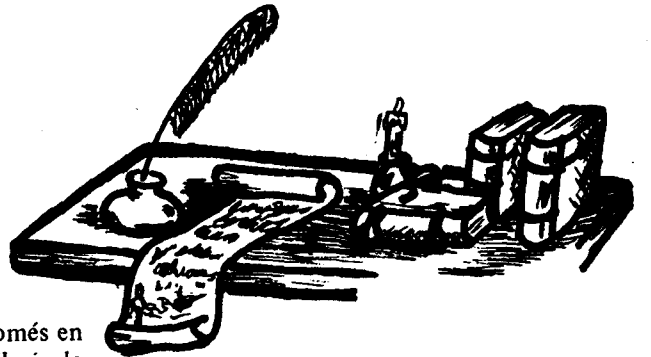
Bé, et puc dir un altre cop que tot... la riatlla dels cerdans... com vosaltres, home...

Això ha sigut el que ens ha dit Mossén Salvador. Ell té per nosaltres una imatge familiar i molt simpàtica que el fa estimat de tots. Fins ben aviat, Mossén.

M. Casanovas

R. Solà

TALLES, RECOLLETA I MONEDA

En parlar de les muralles de Puigcerdà, sovint ens hem referit als privilegis de les TALLEs de la RECOLLETA i al de cudir MONEDA pròpia de Cerdanya, i tal com us vam prometre, avui en direm quelcom sobre cadascuna d'aquelles tres concessions reials.

Les TALLEs eren una mena de repartiment que es cobrava als veïns per tal de pagar despeses de caràcter extraordinari. (Les despeses ordinàries les pagava el Comú amb diners recaptats per mitjà d'impostos ordinaris). El dret d'imposar o de fer talles venia avalat per un privilegi reial de 1269, que determinava la manera de fer-les.

De bon principi es solien fer imposant a cada contribuent un tant, a raó d'un sou per lliura del valor dels béns o rendes de cada u; però com que això fou motiu de dissensions, l'esmentat any 1269, el rei Jaime d'Aragó i Mallorca, Comte de Barcelona i Senyor de Montpeller, per tal d'acabar disputes i malvolences, va disposar que en l'esdevenidor, en aquesta vila es fessin les talles, de la següent manera: Que el Consell elegís d'entre ells, sis homes bons; és a dir, dos de la classe alta o més benestants, dos de la classe mitjana i altres dos de la classe baixa; i aquests sis homes —prèviament juramentats davant dels cònsols, de portar-se bé i fidelment segons llurs consciències— fessin la talla corresponent. Així quedava abolit el sistema antic, de fer-ho a raó de sou per lliura.

A les talles veïnals hi havien de contribuir tots els veïns de la vila, fins i tot els militars, els funcionaris reials i les persones privilegiades, baldament fossin lliures de les talles reials. I, com veurem a continuació, en molts casos, hi havien de contribuir també els pobles de la Recolleta.

El privilegi de la RECOLLETA, concedit pel rei Pere d'Aragó l'any 1362, ha estat confirmat més d'una veintena de vegades, fins al segle XVII. No farem pas relació de tots aquests documents,

per cert ben importants; direm només en què consistia l'esmentat privilegi de Recolleta.

En virtut d'aquest privilegi, tots els pobles de Cerdanya —fora de Bellver i Querol, que tenien fortificació pròpia— estaven obligats a contribuir a les talles fetes pels de Puigcerdà, per tal de sufragar les despeses per obres i reparacions dels murs de la vila, i en temps de guerra o d'imminent perill bèl·lic, s'havien de RECOLLIR ells i llurs béns dins la vila de Puigcerdà i fer guaites a la muralla. Referent al pagament de les despeses (tant per obres a la muralla i als ponts de Cerdanya, com també en les lleves dels soldats), en un conveni fet entre la vila i els pobles l'any 1579, s'estipulà —d'acord amb un antic costum— que la vila en pagaria una tercera part i els pobles de la Recolleta en pagarien les altres dues restants terceres parts.

Els de Llívia amb la construcció, vers 1584/5 de la torreta prop de l'església, pretenien mantenir el dret de recolleita que havien tingut abans de què en el segle XV fos destruït el seu castell; tanmateix, per una sentència de 1591, on es deia que aquella torreta no era suficient per a recolleita, foren forçats de venir a la recolleita de Puigcerdà, fer-hi guàrdies i contribuir a les despeses com els altres pobles de Cerdanya.

Referent al privilegi de cudir MONEDA cerdana de curs legal en els comtats de Cerdanya i Rosselló, cal notar en primer lloc l'encunyament autoritzat l'any 1514 pel rei Ferran, per a 1500 lliures de diners "menuts", destinats a la reparació dels murs i valls de la vila i per tal de fer algunes peces d'artilleria. L'any 1525 s'obtingué de l'Emperador Carles, llicència per batre "menuts i ardots" fins a la quantitat de 2.000 ducats. Altre permís per batre 3.000 ducats d'or en menuts sous o "sisens" fou atorgada a Puigcerdà pel rei Felip, l'any 1575.

Aquestes concessions, en principi molt honerosses i profitoses per a la Vila,

ocasionaren cap a les darreries, molt disgustos i moltes despeses inútils, degut principalment a la reprovació que en feren els de Rosselló i Conflent. A més a més, acusats de que n'hi havia de falsa, vingué un delegat del Reial Consell, i tota la moneda cerdana fou reconeguda i "picada"; i l'any 1584 els cònsols la manaren recollir a la Casa de la Vila. D'altra banda, el "DIETARI DE LA VILA" ens assabenta que el maig de 1645 fou penjat al mig de la plaça major, un serraller francès, per haver fabricat moneda falsa, barcelonina i puigcerdanenca.

En fi, criem interessant fer la descripció de les monedes cerdanes més valuoses: la de cinc sous i la de cinc rals; ambdues eren de plata i acunades l'any 1641. A l'anvers, Creu cantonada, amb un anell en el primer i quart, i amb tres punts en el segon i tercer, i a tot l'entorn porta la següent inscripció: "OPIDUM PODII - CERITANI. 1641". En el revers i en el seu centre, porta l'escut de les quatre barres catalanes, entre les inicials "V.S." (cinc sous) i l'altra "V.R." (cinc rals), i a tot voltant, la inscripció: "PROVINCIA CATHALONI". i amb l'escut de Puigcerdà al capdavant. La de cinc rals, crec que pesava uns 54 grams i mig.

La moneda encunyada l'any 1575-76 de la qual sembla que se'n tornà fabricar el 1641, era de coure, i pesava només uns 22 grams. A l'anvers portava l'escut de Puigcerdà al centre o camp de la moneda, amb la inscripció: "Podicerita. 1576", i les altres "1641". I en el revers, l'escut amb les armes reials d'Aragó i la següent inscripció: "P.H.I.L.I.P.U.S. D.G.R."; és a dir: "Philipus. Dei gratia Rex"; i al capdemunt, hi ha una orla de tres puntes, que podria representar també el blasó puigcerdanenc.

Salvador Galceran
Arxiver Diplomat

juny-juliol/RUFACA/11

LOS MUSICOS

Después de nuestra última intervención que trataba de la Atlántida, varias personas consideraron que para un tema tan "enigmático" como aquél, era preciso extenderse algo más. Lo haremos más adelante. En aquel artículo, queríamos solamente expresar la confusión que reina entre los autores y que es quizás demasiado fácil decir que la Atlántida se encuentra entre Canarias y el Yucatán.

Hoy también trataremos de un tema que puede llevar a confusión: los autores de música clásica.

En la enseñanza, por supuesto clásica, se nos dice que el "querubín Mozart tocaba desde muy joven el piano y murió abandonado de todos, que Beethoven tuvo la desgracia de quedarse sordo", etcétera.

La deformación de la información o la pura censura corresponde a una manipulación que quiere siempre justificar el "poder" en vigor. Así, tal como lo veremos con los músicos, estas auténticas anti-culturas se extienden más o menos a toda información desde la religiosa hasta la política. Citaremos como ejemplo la convicción entre el pueblo de que Franco se opuso, toda su vida, a los masones. Se puede comprobar sin embargo que en dos ocasiones hizo petición para entrar en la Masonería y que fue rechazado por el voto en contra de su hermano que ya pertenecía. No es difamación ni un secreto para muchos.

Mozart era masón.

Citamos este ejemplo porque algo parecido pasó con Mozart.

En sus apuntes, Mozart escribió: "Cuando tenía 6 o 7 años, mis compañeros se extrañaban de un fenómeno que me sucedía a veces: sonidos de una infinita perfección resonaban en mis orejas. No podía decir cuál era la procedencia pero tenía que irme para apuntar aquellas notas. No sé qué voz me dictaba estos motivos musicales, si lo hubiera sabido en aquellos tiempos, mi vida me habría parecido más clara, habría podido discernir en aquellos misteriosos acordes la insondable trama futura de mi siglo miserable y maravilloso a la vez. Pero no está dado al músico, que sólo es un humilde testigo, transcribir las prodigiosas y proféticas revelaciones que se

disimulan en el misterio de ciertas armonías".

Este "poder" del sonido, del Verbo nos es parcialmente revelado no solamente por este escrito de Mozart sino también por Berlioz, Schubert y Beethoven que hablaron de lo mismo en varias ocasiones. Antiguamente los bardos celtas e hindúes conocían también estos secretos.

En diciembre de 1784, Mozart entró en la Logia Masónica de Viena y empezó a poner en música el dogma y el ritual de esta sociedad, llegando al máximo de la "Revelación" con su obra: La Flauta Encantada. A partir del MI bemol mayor, esta obra es una explicación de la simbología numérica. Pero en aquella época en la cual, en Viena un buen número de personas sabía descifrar la música, tal Revelación era una traición a las Logias y la muerte de Mozart (el mismo año de la composición de La Flauta Encantada) está vinculada a estas logias. Un día, recibió la visita de un hombre vestido de negro que le encargó la composición de un Requiem, y poco tiempo después se sintió morir envenenado por algo parecido al mercurio (según sus propios apuntes). Nadie, entre sus compañeros, fue a su entierro. No le administraron los últimos sacramentos y su mujer, Constanza, debió quitar todo lo que había en la casa por el fuerte olor a azufre...

Para Wagner y Beethoven no había

duda que fue asesinado, y muchas veces suena el nombre de A. Salieri como presunto autor.

Beethoven y los tilos

Beethoven se interesó casi toda su vida por el libro de Kant: Historia Natural y Teoría del Firmamento y por el libro de Gode: Guía para el Estudio del Cielo Estrellado. Cuando se quedó sordo, se interesó por el poder curativo de las plantas y de los árboles, y muy a menudo iba por los bosques para "abrazar" tilos, lo que le aliviaba durante un tiempo. Antes de morir, dijo a un amigo suyo: "Se puede descifrar mis partituras lo suficiente para escribir tomos enteros de la vida futura de los hombres y si alguien logra descifrarlas antes de mi muerte, habría que destruir las más decisivas".

Como ven el mundo de la música es complicado y tiene otras dimensiones y el profano sólo ve lo material, encontrando bellezas en ello cuando lo auténticamente bello está en otros valores de las partituras. Pero de todas formas, mientras el hombre tenga bastante sensibilidad para la música quedarán espacios para la humanidad.

En el próximo artículo seguiremos con este interesante tema, con la "sensibilidad" de Wagner, Malher, Chopin, Berlioz, Weber, Liszt y Schumann.

I. Peren

Continuará: Los músicos (II)

<u>Autores interesantes:</u>		TITULOS YA PUBLICADOS EN ESTA SECCION
J.M. Alonso C. Battle J.J. Benítez P. Benoit J.L. Berault		
<u>Obras</u>	<u>Autor/Editorial</u>	
- <i>Le B0cheur de Montsegur</i>	Z. Oldenbourg NRF Gallimard	- <i>El enigma del Triángulo de las Bermudas</i>
- <i>Le buisson ardent</i>	F. Chenique Pensée Universelle	- <i>La Pirámide de Kheops</i>
- <i>Burgos</i>	F. Fuente Everest	- <i>Efectos magnéticos de la pirámide</i>
- <i>A la búsqueda de los extraterrestres</i>	A. Roulet ATE	- <i>El telurismo</i>
- <i>La Cábala</i>	A. Safran Martínez Roca	- <i>Telurismo y geomancia</i>
		- <i>Los bioritmos: cosmos y medicina</i>
		- <i>Los bioritmos: la calculadora de Fruer</i>
		- <i>La luna</i>
		- <i>Los cosmonaturas y la luna</i>
		- <i>A 80 km. de Puigcerdá: Rennes la Château</i>
		- <i>A 80 km. de Puigcerdá: la última fortaleza cátera</i>
		- <i>La Atlántida</i>

L'HOSPITAL OBRE LES PORTES

Hem tingut ocasió de xerrar amb el Dr. Llauro, el Dr. Corzuns-ky i amb l'ATS i rehabilitador de l'hospital Sr. Carlos Canes. El motiu de l'entrevista ha sigut recollir una informació de les fonts directes sobre un tema que, darrerament, ha estat al carrer d'una manera polèmica i, sovint, desinformada; al mateix temps, per donar constància de la nova etapa que s'obre per l'hospital. Reunim, doncs, les opinions dels esmentats membres de l'hospital tot i

lamentant no haver pogut fer extensiva la xerrada a algun membre de la comunitat religiosa que, sens dubte, hagués pogut aportar alguna dada més sobre el tema sanitari a Puigcerdà i Cerdanya i sobre la crisi per la que ha atravesat el nostre hospital durant els últims mesos i que, sortosament, sembla haver-se superat. En aquest sentit, nosaltres mantenim la nostra invitació i posem la nostra revista a disposició de la comunitat de religioses perquè, si és

el seu desig, hi puguin manifestar les seves opinions; de la mateixa manera hagués sigut desitjable mantenir també algunes paraules amb el President de la Junta de l'hospital i, alhora, batlle de Puigcerdà, Sr. Josep Turiera, però el fet que en el moment de tancar RUFACA estigui de vacances ens ho ha impedit. Això mateix val pel Dr. Massanés. Esperem poder subsanar aquestes deficiències en propers números. De moment oferim aquesta conversa que va començar així:

RUFACA.— Com s'origina la crisi que ha experimentat l'hospital en aquests últims mesos?

Llauro.— L'origen de la crisi l'hem de trobar quan aquesta casa va començar a créixer, quan aquesta casa era pràcticament un asilo, no hi havia volum de feina, no hi havia dificultats. Però quan la junta es veu en l'obligació de crear uns càrrecs, una direcció per organitzar l'augment de la feina, comencen a aparèixer els conflictes, al no aclarir-se prou bé els àmbits d'actuació de cadascú: del director, per una part, de la junta per l'altra, de la comunitat, del personal, etc. Llavors es produeixen interferències, malentesos, situacions d'indisciplina, fins que arribà el moment en què la tensió va arribar a tal extrem que jo vaig tenir la intenció de posar el càrrec a disposició de la junta. Com s'apropaven les municipals, vaig pensar que potser era el moment adequat per presentar la dimisió. Aquesta dimisió ha coincidit amb un "baixon" bastant seriós que ha durat uns tres mesos i amb el fet que l'anestesiista plegués per raons purament personals. Es creà, així, a la comarca una situació de desconfiança en l'hospital que s'ha manifestat en un descens brusc del nombre d'assistències i de la quantitat de feina, i, per tant, també, a la quantitat d'ingressos.

R.— Les tensions amb la comunitat es basaven únicament en qüestions funcionals, professionals, o en aspectes personals?

Li.— No, per la meua part, en-

frontament personal no n'hi ha cap. El que passa és que no sempre la planificació i l'organigrama, en el qual quedava molt ben especificat el treball de cadascú, es complien. Aleshores jo no tenia prou autoritat per fer-lo complir, doncs, des del meu punt de vista, les religioses han de ser tingudes en compte com professionals de l'hospital, amb el mateix respecte que poguen tenir a un A.T.S. que no sigui religiós.

R.— El fet que la crisi coincidís amb les eleccions municipals té quelcom a veure amb els seus resultats?

Li.— La dimisió és totalment independent del resultat de les eleccions municipals. La prova és que jo ja ho havia anunciat feia uns mesos...

Corsunski.— ...tres mesos, amb tres mesos d'anticipació.

R.— Quines han estat les posicions dins del nou ajuntament respecte l'hospital?

Canes.— Quan l'ajuntament sortí elegit, es feren unes comissions entre les quals havia la Comissió de Sanitat, sobre la qual requeia l'assistència sanitària de Puigcerdà i la comarca, i, a més a més, tal i com marcava el reglament de l'hospital, li pertocava també part de la Junta de l'Hospital. De les 9 persones que la formen, el president nat és el alcalde, després hi ha 4 persones del poble i 4 més que són els regidors que componen la comissió de sanitat que substituï la de l'anterior ajuntament. En aquest moment es van trobar amb la dimisió del direc-

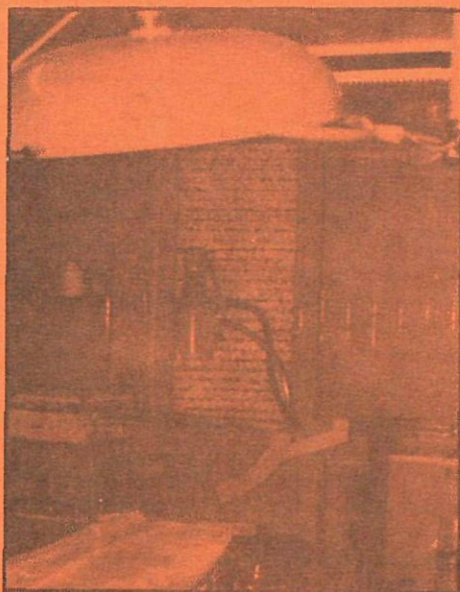
tor i, en principi, semblà que la posició de la Comissió va ser d'anar passant, de "ja ens ho estudiarem", potser perquè no es coneixien massa a fons els problemes fins que sé'ls va informar de la necessitat que algú tornés a agafar les regnes de l'hospital.

R.— Els resultats concrets són un procés de deteriorització, que, a nivell de carrer, s'ha traduït a uns casos concrets atribuïts a una deficient assistència per part de l'hospital.

Li.— Aquest és un tema una mica delicat. Quan jo he parlat de deteriorització, no em referia que s'hagués deteriorat la qualitat de l'assistència, sinó la confiança de la gent cap a l'hospital i no per aquests fets que s'han produït darrerament, sinó perquè la gent es donava compte, probablement, que això no funcionava d'una manera massa organitzada i quan un es juga la vida vol fer-ho amb una mica d'organització. Ara bé, aquests fets, i en general el 95 per cent d'aquests fets, són purament fortuits. En medicina sempre tens un tant per cent de casos que no surten bé, independentment de l'actuació del metge. Ara bé això trascendeix d'una manera brutal, però trascendeix perquè la medicina i els metges sempre som "carne de cañón" de la gent.

R.— Què ha comportat doncs la deteriorització organitzativa?

Li.— Una progressiva desconfiança de la gent en l'organització de la casa que ha fet que deixessin de venir. Concretament, els últims

parts del meu partit mèdic s'han fet tots a fora. La gent preferia anar-se'n, i això s'hi ha sobrefegit aquests darrers casos, que són casos que passen a tot arreu, però que han suposat, potser, la gota que ha desbordat el vas. Però no s'han produït per raons de mala assistència, de veritat, això ho puc certificar.

R.— Es així que s'explica la devallada de la facturació de la Seguretat Social?

C.— Això és una mica la conseqüència del que acabem de dir. Al perdre's la confiança de la gent, el volum de la facturació ha baixat en algú mes a quelcom més del 50 per cent, aproximadament.

R.— Llavors és quan tú, Llauro, tornes a prendre la direcció...

LI.— ...bé, mentre, hi ha hagut una sèrie de negociacions que han fet superar el fet que durant els darrers mesos ens hagin enfrontat, d'una manera impersonal, a alguns membres de la junta, concretament, amb mí, quan en el fons no teníem res els uns contra els altres. Fins que vam buscar l'oportunitat de sincerar-nos els uns amb els altres i eliminar els recels el carro no es movia. En el moment en què entre la junta i els membres de l'hospital s'han ventilat tots aquests fantasmes el carro ha començat a rotllar amb l'elaboració d'un organigrama nou.

R.— La teva funció com a director quines diferències presentam en relació a la d'abans?

LI.— Molt poques. Es un fet de tècnica hospitalària que la funció de la junta sigui marcar les directrius que l'hospital ha de seguir. Llavors el director s'ha de limitar a complir i fer complir aquestes directrius amb l'autoritat suficient ha de fer-se responsable del seu incompliment. Això és elemental. A l'anterior organigrama això ja era així, però jo no tenia aquesta autoritat. Ara la junta m'ha donat proves del seu esperit de col·laboració i un gran marge de confiança que obre possibilitats per tirar la cosa endavant. S'ha creat el càrrec d'adjunt a la direcció, ocupat pel Dr. Corsunski, que es limita gairebé a les relacions amb el personal, funció important, no tant per la quantitat de personal de la casa, sinó perquè funciona les vint-i-quatre hores del dia i això implica substitucions per vacances, malalties... que són difícils de solucionar aquí.

R.— I la qüestió administrativa?

LI.— L'administració s'ha independitzat, ara funcionarà autònomament. L'administrador anterior va cobrir de forma molt positiva una etapa i ara se n'obre una altra. Jo això ho veig clarament: l'etapa anterior està absolutament diferenciada de l'etapa futura, perquè el volum de feina, la quantitat de treball, i tota una sèrie de factors canviaran. Fins ara hi havia un cirurgià que feia cirugia i tocologia, doncs jo ara us puc adelantar que hi haurà cirugia i tocòleg. Quant a l'administració ara ha arribat el moment d'una nova etapa i d'aquí la substitució de l'administrador.

R.— Com ha quedat, finalment, la situació de la comunitat de religioses?

LI.— Ha quedat claríssim que, per part de la comunitat, s'han de diferenciar dues funcions: la seva situació com a religioses és una i s'ha de reconèixer, respectar i potenciar al màxim; l'altre aspecte és que cada una d'elles té un lloc de treball i com a treballadores d'aquesta casa s'han de sotmetre a les directrius marcades per l'organigrama...

Cors.— ...com qualsevol altre treballador...

LI.— ... O sigui, com a religio-

ses tenen una sèrie d'atribucions que estan a part de la seva funció de treballadores; com a treballadores s'han de sotmetre com els altres a la disciplina de la casa. Aquesta és la manera d'evitar malentesos i enfrontaments.

R.— Elles treballen les mateixes hores que l'altre gent?

LI.— Elles estan a disposició de la casa les vint-i-quatre hores del dia, exactament igual que els metges.

R.— Elles treballen les 24 hores del dia, però potser no les cobren com els metges.

LI.— No, no, no. Nosaltres tenim molt clara una cosa: l'hospital és una institució que ofereix uns flocs de treball. A l'ocupar un lloc de treball, tu estàs adquirint uns mèrits. Si aquests mèrits te'ls paguen a "toca-teja", tu t'estàs guanyant aquest món, si no te'ls paguen t'estàs guanyant l'altre. Resulta que aquí tots anem a "toca-teja", comunitat i no-comunitat. La comunitat religiosa cobra, encara que la quantitat sigui discutible, té seguretat social amb avantatges especials i té la garantia dels estatuts de l'hospital, els quals l'obliguen a mantenir-les, alimentar-les cuidar-les... per la resta de la seva vida. A més els proporciona l'habitatge que estan fent a l'àtic, en condicions molt bones.

Cors.— Ara bé, no hi ha cap inconvenient en respectar un horari laboral amb elles. No hi ha cap exigència per part de la institució hospitalària en el sentit que estiguin les 24 hores de servei. Es quant a la comunitat de religioses que elles s'hi presten.

2.—SITUACIO ACTUAL I PERSPECTIVES DE FUTUR

R.— Com ja heu dit, en aquests moments l'hospital no te anestesista. Què es pensa fer?

LI.— Una de les meves primeres missions serà anar a buscar un anestesista, però tampoc es troba fàcilment. En falten per tot arreu i tornem a topiar amb l'etern problema de l'horari. El primer que en demanaran serà l'horari. Jo em començaré a arrugar, a fer-me petit

per dir-los-hi que són les 24 hores del dia i aquesta condició és innegociable. Amb un tio que es guanya bé la vida a la Seguretat Social fent 7 hores al dia, jo tinc que arrencar-lo d'allà i oferir-li els mateixos "quartos" per treballar tot el dia. No perdo l'esperança de aconseguir-ho, però és una mala papereta. Ara bé, sempre trobes un tio que dorm...

Cors.—... sí, jo estic aquí...

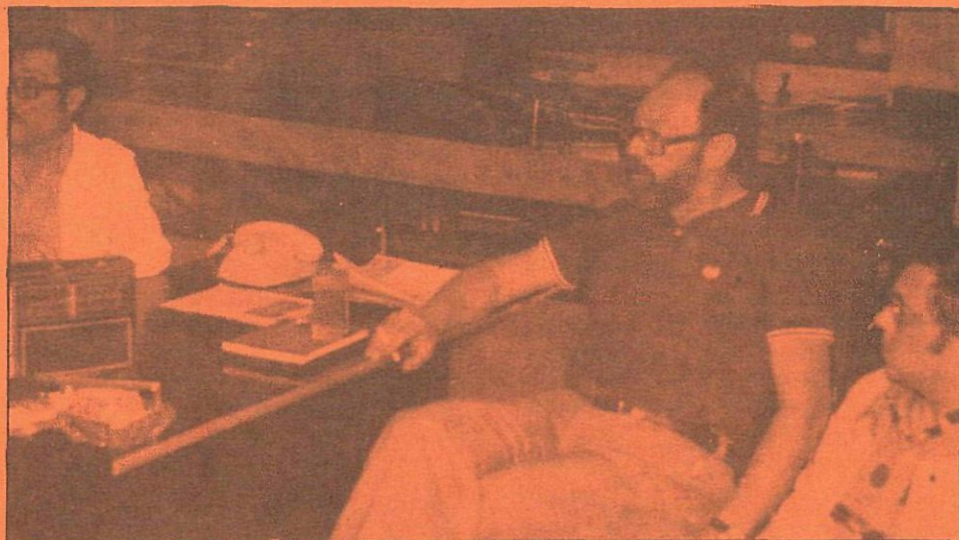
Ll.—... sí, aquí n'hi ha un exemple i també és el meu cas i el de tots.

R.—Quins són els termes del conveni amb la S.S.?

Ll.—El conveni amb la S.S. es va firmar l'any 76 i incloïa només les urgències quirúrgiques, les tocològiques i la rehabilitació que es va introduir després. Com era un moment en què la S.S. estava en un període alt (hi havia calés, era encara un període en què tots tiràvem de beta) ens podien fer passar el gust de, fos o no fos quirúrgic, colar-ho tot. Però va arribar el crack de la S.S. i llavors van començar a tancar les aixetes. La gent estava habituada a ser assistida per unes determinades coses i de cop se'ls va haver de dir que no. Nosaltres hem insistit molt a poder ampliar els serveis, però sempre se'ns ha dit que no. En aquest moment estem molt esperançats perquè la Conselleria de Sanitat de la Generalitat ens va assegurar que ells podrien apadrinar les sol·licituds d'ampliació de conveni dels hospitals de Catalunya. Amb un padrí d'aquesta categoria potser ho aconseguirem, però de moment el conveni només ens autoritza a això. Totes les altres coses hem de fer mil filigranes per aconseguir colar-ho d'alguna manera.

R.—Hi ha qui defensa que l'hospital passi íntegrament a mans de la S.S.

Ll.—Si aquest hospital sobreviu és perquè hi ha quatre metges carallots que hem estat aguantant el tipo, perquè econòmicament això no te la més punyetera possibilitat de sobreviure. Si jo m'afilio a Comissions Obreres, un altre a UGT i l'altre al que vulgui, i plantegem el problema de fer les vuit hores,

segur que em donaran la raó, ho portaran a magistratura i fallaran a favor nostre. D'aquesta manera representaria que, en torns de vuit hores, hi hauria una plantilla de 20 a 25 metges, i això no es podria aguantar econòmicament. La S.S., sotmesa a la legislació laboral, no acceptaria mai sostenir un hospital en aquestes condicions. Justament aquest és el gran negoci de la S.S.: pagant una estància, nosaltres els assistim els pacients i els solucionem la papereta. Fixeu-vos bé: l'assistència per malalt li surt, en aquest moment, a la S.S. a deu mil pessetes diàries per llit; aquí ens les paguen a 2.835, i sobrevivim.

R.—Quines són les relacions de l'hospital amb INTESA?

Ll.—INTESA és una companyia de segur lliure amb uns determinats afiliats i a la qual l'hospital li lloga les seves instal·lacions perquè els seus metges hi puguin treballar. No hi ha cap més tipus de relació. De cap manera es pot identificar l'hospital amb INTESA.

R.—Perquè INTESA i no ALIANZA, per exemple?

Ll.—Perquè aquest servei es dispensa mitjançant un contracte que no permet contractar amb altres companyies de segur lliure. El dia

en què el contracte acabi es podrà negociar d'altra manera, en uns altres termes. L'hospital no està compromès de per vida amb INTESA.

Cors.—Apart d'això, està previst que en la renovació de contracte aquesta clàusula desapareixi, doncs lliga exclusivament a l'hospital i a la comarca a una sola companyia.

Ll.—Per altra part, el número d'afiliats a la S.S. va augmentant i dintre de poc cobrirà tots els sectors; per tant, la nostra preocupació, més que millorar els convenis amb les institucions privades, se centra en ampliar els serveis de la S.S.

R.—Què hi ha establert respecte a l'educació sanitària?

Ll.—Penso que un hospital per dir-se tal ha de complir la funció assistencial, la funció docent i la funció investigadora, encara que aquesta última s'escapi de les possibilitats del nostre hospital. La labor docent voldriem tirar-la endavant, i ens hi comprometem públicament, en tres branques: docència dirigida cap a la població, en general, docència cap al personal i reciclatge pels metges, doncs és necessari estar al dia. A l'etapa anterior ja vam fer alguns cursos d'auxiliar de clínica i també uns al-

TOSAS-SASTRE

José Antonio, 4
PUIGCERDÀ

tres per embarassades, però la població no ha respost gaire bé, potser perquè tampoc els hem organitzat prou bé. De totes formes és imprescindible augmentar el nivell d'educació sanitària de la població. La gent no ha de fer-se el diagnòstic, però ha de saber quan té una urgència i quan no la té.

R.—Sembla ser que l'hospital de Puigcerdà es considera un hospital ben dotat?

Ll.—Quan hi ha un congrés de medicina rural sempre em criden, però no perquè sigui més guapo o més lleig, sinó perquè puc aportar una experiència i unes dades que no hi ha arreu d'Espanya pel que fa a la medicina rural; això no se sap, però és cert. Fa tres mesos aquí no es devia un duro i això havent-se invertit molts milions. Fer una inversió d'aquestes i no carregar-se de deutes és quelcom insòlit en el país.

R.—Quina funció ha de tenir l'hospital dins la comarca?

Ll.—L'hospital d'una comarca ha de ser un nucli d'emissió de salut i de recepció d'iniciatives. S'hauria d'organitzar com un centre de Salut per a tota la comarca, sobretot, en el sentit d'irradiar assistència sanitària cap els pobles veïns. Està claríssim que els pobles petits propers a un centre sanitari es quedaran sense metge a curt plaç, perquè és impossible mantenir-hi una plantilla de metges i perquè els metges que surten ara, si no és amb les seves 6 o 7 hores de treball, no hi volen saber res. O sigui, que l'hospital s'haurà de convertir en un centre on la gent pugui venir amb la seguretat de ser ben atesa. Això no treu que en alguns

casos els metges es puguin desplaçar a la comarca, però crec que s'ha de centralitzar, encara que dir això aixequi ampolles en algun poble de la comarca.

Cors.—Crec que la resposta de la gent de la comarca respecte a l'hospital és bona, malgrat que darrerament haguem notat una disminució de l'afluència. De totes maneres, crec que amb la nostra diària labor d'aclariment hem aconseguit que la gent estigui conscienciada que ha de venir a l'hospital. Les urgències no es solucionen a domicili, com a màxim arribem a calmar-les. A Suïssa, per exemple, cap metge va a domicili, és el malalt el qui va a l'hospital o se li envia una ambulància; el que seria ideal, per tant, és la centralització hospitalària. Aquest hospital està suficientment dotat per portar-la a terme, aquí es poden resoldre problemes molt importants.

Ll.—El que passa és que això no transcendeix. Les falles, les desgràcies se saben desseguida. En canvi, ningú sap que l'any 78 vam tenir aquí 7 o 8 infarts de miocard amb una supervivència del 100 per cent. L'any 77 hi va haver una epidèmia de meningitis i tots els casos que es van produir varen ingressar aquí, alguns en estat de coma, i vam obtenir una supervivència d'un 100 per cent, i amb un perfecte estat de salut. Fa 5 o 6 anys un cas de meningitis s'hagués hagut de portar a Barcelona; si tenim en compte que hi ha quatre hores de viatge, és probable que el pacient arribés mort. Si d'aquells 8 infarts se n'hagués mort un, en canvi, aquest hagués transcendit.

R.—Quina serà la situació de

l'hospital de la Cerdanya en el moment en què es porti a terme una planificació sanitària a nivell de Catalunya?

Ll.—Mireu, teòricament nosaltres pertanyem a la Seu d'Urgell, és a dir, no està previst que aquí hagi hospital comarcal. Ara bé, arran de les últimes visites que hem rebut de la Generalitat, s'han adonat que aquí hi havia un hospital i que s'havia d'aprofitar. Llavors han canviat la idea que la Cerdanya fos un cul de sac que anés xuclat per l'Urgellet, al veure que aquí podem funcionar com a hospital. Aleshores, la nostra intenció és que, des d'ara fins que la Generalitat pugui acabar de planificar la medicina rural a Catalunya, puguem oferir les màximes garanties del nostre hospital perquè el considerin hospital comarcal. Per aconseguir-ho hem de passar dels 70 llits que tenim ara als 100, que és la xifra mínima per al reconeixement de la comarcalitat d'un hospital. En aquest sentit tenim el projecte d'habilitar l'edifici que aixequem com a residència per poder situar més bé els avis que estan a beneficència i reservar l'àtic per la comunitat religiosa. Al mateix temps pensem ampliar l'hospital i arribar als 100 llits amb les dues cases d'aquí al costat, al carrer Florensa. Es així que podrem ser considerats com a hospital comarcal, però el més curiós del cas és que aquest hospital que funciona com a hospital rural no era considerat com a hospital comarcal i els que en són considerats no funcionen.

R.—País...

Cursets intensius

Ceràmica · Esmalts

NENS de 8 a 13 anys

de 4 a 5 tarda

Dijous de 5 a 9

ADULTS

Del 2 - 13 de juliol

Del 16 - 27 de juliol

Del 1 - 14 d'agost

Del 16 - 31 d'agost

De 5 a 10 nit

ESCOLA
MUNICIPAL
D'ARTS APLICADES
DE CERDANYA
PUIGCERDÀ - GIRONA

RECEPTES DE CUINA CERDANA

“EL TALL DEL DILLUNS DEL ROSER”

De tots els cerdans, n'és sabut que el primer diumenge de juliol és el “Roser de la Vila”, i que, el dilluns següent és el segon dia de festa.

Anys enrera el diumenge era el dia de festa dedicat a la gent de fora; es feia pollastre, conill, tiro o qualsevol altre “volaille” de les que es criaven a casa. El dilluns, dia de festa per a la gent del

poble, era quasi obligat de fer “vedella amb pèsols”. Temps enrera l'art de la cuina estava condicionada a les viandes del temps. Cerdanya, donat el seu clima, no ha tingut abundància de llegums; gaudim d'una sola cullita, i aquesta és esperada amb gran delit. A primers de juliol es poden collir uns primerencs pèsols, tendres i molt gustosos; d'aquí ve que fos el plat de la festa major.

Anem a la cuina a preparar-ho.

Necessitarem: carn de vedella (pit o fada), pèsols tendres del temps (desgranats), un parell de grans d'all, una ceba, un parell de tomàquets, una cullerada de

farina, un got de vi blanc i sec, brou o aigua, sal i... si us agrada, un xic de pebre.

La vedella un cop tallada a bocins la salarem i farem rostir dins d'una cassola (si pot ser de terra o ferro colat millor); quan ja serà rossa hi afegirem els alls, la ceba, els tomàquets, i ho farem sofregir, després hi posarem el gotet de vi, ho farem sofregir una estona més tenint en compte que no s'enganxi a la cassola, després hi afegirem els pèsols i la cullerada de farina (serveis per a espessir el suquet), un parell de llosses de brou o aigua, tot plegat es deixa coure a foc lent mitja hora o més, fins que els pèsols estiguin cuits i la carn toba, llavors estarà a punt de menjar.

Bon profit!

Nianna

col·laboracions

LA CERDANYA POLÍTICA

Si analitzem la situació de la nostra Comarca a través dels darrers anys, ens adonem que pel que fa a la qüestió política ve en tot moment determinada pels aconteixements foranis i per un profund conservadurisme local, que propiament no és sinó una costum o una deixadesa ja tradicionals de no pensar, de no participar activament, de no intervenir en els plantejaments econòmic-socials de la nostra vida comunitària.

Els propassats temps de la dictadura ens han immunitzat contra tot el que representi vida social, activitat col·lectiva, planejament de futur, pensament i acció envers els nostres contemporanis i envers el dia del demà. La cosa és fins a cert punt natural, tota vegada que la llei s'ens donava feta, les directrius socials ens eren imposades, les relacions comunitàries venien determinades per uns aconteixements impulsats amb caràcter imperatiu a nivell de l'Estat; la nostra actitud era sempre per tant més o menys receptiva, tal volta crítica, però sempre pasiva. Tot s'ens donava fet i mastegat, tan sols havíem d'empassar-nos-ho o de refutar-ho.

Enguany la situació ha canviat. Ja ningú pot imposar-nos plantejaments que no siguin acceptats i assumits individual i col·lectivament. Ningú ens obliga a participar el que no ens convé o no ens agrada. Ningú es dedica a fer-nos empassar res. Això representa que els plantejaments els hem de fer nosaltres, que els hem de preocupar del que volem, del que pensem que ha d'esdevir per a nosaltres, i els nostres fills. Ens hem de preocupar per el que ha d'ésser la nostra comarca, la nostra vila, el nostre poble o el nostre barri. Ningú ho farà si no volem molestar-nos en definir-nos, en auto-convencer-nos, en plantejar-nos el nostre present i el nostre futur i es crearà en torn nostre un gran buidor, una sensació de inactivitat total, de manque de vitalitat, de abandó i de impotència.

Hem d'ésser conscients que no hi ha prou de lluitar pel nostre benestar material inmediat. Hem de lluitar per el que el condiona i el determina. Hem de vetllar que el progrés general o comunitari i la seguretat de que el futur no representarà cap daltabaix, permetran que la nostra situació personal no es frustri. Es cert que

tot això és molt difícil de vèncer si la gent no arriba al convenciment previ de la veritable situació personal i històrica, si no ens adonem de la nostra pròpia ignorància i indigència, si no ens plantejem la nostra pròpia posició davant de la vida i davant de la societat.

I si pensem que els Ajuntaments democràtics han de fer el miracle de substituir la nostre buidor, el nostre nihilisme, la nostra desorientació política i cultural, ens hem equivocat un cop més. Els nostres ajuntaments seran tan buits com nosaltres mateixos perquè els mancarà la incardinació del poble i en el poble. Seran arbres sense sava, “bluffs” de democràcia. Seran una aparença de vida local però no tindran cap vitalitat; seran una simple continuació dels ajuntaments d'avans.

La Cerdanya necessita uns plantejaments generals i un planejament total. La Cerdanya té que definir la seva personalitat pròpia, la seva posició política concreta i determinada, és necessari un retrovament de la seva essència com a unitat socio-econòmica que li dongui un lloc dins del concert dels pobles i les comar-

ques de Catalunya.

Recordem el sentiment de perdue que experimentaren determinats sectors socials al adonar-se que la Cerdanya havia quedat sense cap diputat provincial. Aquest sentiment serà molt més fort un dia proper, si no tenim un representant "efectiu" al Parlament de Catalunya. Us donaré una pista. Un diputat de Cerdanya en les actuals circumstàncies és un home a la deriva, un home que va a Girona amb un nomenament de la gent ceretana davant la Diputació. Però és un home que va només a demanar, a pidolar. Un home que no defensa res, que no porta cap objectiu concret ni té cap finalitat específica i determinada. Un home que només està a l'aguait de si pot arrebregar algun duro per destinar-lo a Cerdanya, sense saber si cal fer cap inversió concreta, doncs no sap el que ell mateix vol. I això és el que passa als ajuntaments i les ins-

titucions són simples màquines de cobrar impostos i de suministrar uns serveis més o menys concrets i més o menys importants, però res més que això. Hem de intentar per tant entre tots configurar aquests plantejaments comunitaris per la Cerdanya i per tots els nostres pobles si no volem continuar sent espectadors impotents de l'evolució política, econòmica, social i cultural de la Catalunya dels nostres dies. Si volem que la Cerdanya jugui un paper més o menys transcendent i si volem emprendre tots plegats el camí del nostre autogovern i la nostra prosperitat comunitària.

Sabem perfectament lo difícil que això resulta per les persones que sobrepassen certa edat i que tenen que adaptar-se a unes formes de pensar i actuar totalment diferents i que invaliden els seus esquemes mentals, avui totalment desfasats. Sabem per tant que el futur depend

principalment de la gent jove de Cerdanya i particularment dels que han tingut o tenen la possibilitat d'obtenir una preparació cultural actualitzada que els permet emprendre el timó i la responsabilitat de tirar endavant les nostres gents i les nostres terres. Sabem que és un procés lent, penós i difícil; que el camí és plé d'obstacles. Que cada dia que es perd és un retard inapreciable i irretroable. Per tant esperem que hi hagi gent que es presti desinteressadament, amb tota la modèstia del món i amb tota la voluntat possible a treballar, de forma totalment overta al diàleg i a la confrontació flexible i respectuosa de coneixements i de idees, a fi de que es pugui començar una tasca indeclinable en benefici de tots, sense altres consideracions o límits que el servei a la Cerdanya.

Francesc Xavier BOSSOM

LES OEUVRES DE S. STYM - POPPER

RESTAURATION
DE MONUMENTS
A PERPIGNAN

Nous avons vu précédemment que Sylvain-Popper avait contribué énormément à la restauration du Palais des Rois de Mallorque, cependant el ne s'agit là que d'une parcelle de son oeuvre vu qu'il restaura bon nombre d'autres monuments, et en particulier à Perpignan. Ainsi, il restaura la Place de la Loge, la Loge de Mer, l'Hôtel de Ville, le Palais de la Députation.

La Place de la Loge a réussie à garder, grâce à telle restauration, un aspect du XVème siècle. Cette place est le coeur même de Perpignan et à son entour les édifices de la vie publique et civique.

En 1388, on créa un Consulat de Mer à Perpignan et pour cela on cons-

truisit en 1397 un édifice, la Loge de Mer, de forma carrée, ou se trouvait la Bourse, le Tribunal, la Greffe et une Chapelle. En 1480, la salle basse fut peinte en bleu avec des fleurs de lys. En 1540, on agrandit l'édifice jusqu'à l'ancienne entrée latérale de l'Hôtel de Ville. On transforma les fenêtres en style flamboyant; on fit une corniche sur l'encadrement des fenêtres et une balustrade au sommet de l'édifice.

1751, la Bourse fut transformée en théâtre, la chapelle supprimée, les arcades pratiquement murées, la balustrade détruite. Après la Révolution, la Loge fut occupée par les messageries et des écuries. En 1841, Perpignan récupéra l'édifice et on refit quelques restaurations ainsi qu'en 1912.

Actuellement, l'ensemble est rectangulaire avec deux salles superposées construites en pierre de Las Fonts. De nombreuses arcades et baies semblables à la salle des Cents de l'Hôtel de Ville de Barcelona (construit en 1400 par Arnaud Bargués).

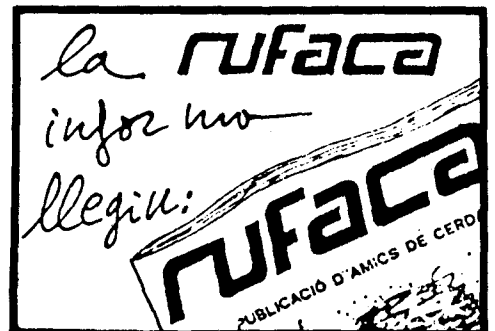
Quant à l'Hôtel de Ville, il fut agrandi et embelli en 1315, 1402, 1591, et en 1605 avec la construction de 2 grandes salles à l'aile orientale de la Cour intérieure. La Salle St. Jean fut aménagée en chapelle en 1602. Puis d'importants travaux en 1692 et en 1842 avec la reconstruction de l'escalier, fermeture entre l'Hôtel de Ville et la Députation. Plus tard on enleva les enduits de la façade. Et en 1951, on reconstruisit la façade entre le vestibule de l'Hôtel de Ville et la Loge de Mer. Reste à enlever les enduits des autres façades qui pourraient

mettre à jour de nouveaux éléments sur l'histoire de la construction.

Le Palais de la Députation, ou l'Ancien Palais de Justice servait au représentant administratif et politique de Barcelone et fut construit en 1448. Plus tard, le Palais devint Loge du Conseil souverain de Rousillon, puis Tribunal de Première Instance. Au XIXème siècle, il servit au déléstage de la Mairie; à l'origine le Palais avait trois façades principales, actuellement quatre ailes entourent une cour intérieure. Les façades principales sont de style aragonais (unique exemplaire en France), caractérisé par des voussours de deux mètres en calcaire numulithique de Montjuich qui s'exportait jusqu'à Chypre et à Rhodes à l'époque templière.

J.P. Poirier

Bibliographie: Congrès Archéologique de France: Le Rousillon. Société Française d'Archéologie.

PREMSA A Cerdanya 1878 * 1936

1878-1905: Un primer període

La primera publicació cerdana que hem pogut conèixer és un periòdic quinzenal, escrit en castellà, que portava com a capçalera el nom de "La voz del Pirineo", amb el subtítol de "Periódico de intereses locales, avisos y noticias de la Cerdaña". La redacció i l'administració es podien trobar a l'impremta de Pablo Mas, a Puigcerdà. Aquest periòdic es fundà l'any 1878 i l'única firma que apareix en els números que hem tingut ocasió de revisar (anys 1888-1889, incomplets) (1) és la de Manuel Segalà. No sabem la data en que desaparegué "La Voz...", però probablement no degué arribar a finals de la centúria, doncs a l'inici del segle XX (14 d'octubre de 1905) aparegué un altre setmanari: "La Cerdanya". "La Cerdanya" s'autodefinia com a "Organo independiente y defensor de los intereses morales y materiales de la comarca de su nombre" i, per tant, independent de qualsevol grup polític. Era editat a la mateixa impremta que l'anterior.

Posteriorment, en Ramon Estaeva n'edità i imprimí un altre, "Gaceta Cerdana", que durà poc(2) i que no hem pogut consultar.

1905-1936: Ceretània i El Pirineu

Passada aquesta època de proliferació de revistes de vida efímera, va nèixer "Ceretània", una sòlida publicació que aniria apareixent fins la Guerra Civil (1906-1936). "Ceretània" fou dirigida i impresa per Bonaventura Cadefau. Es curiós observar com amb els diferents esdeveniments polítics el subtítol que portava, la revista va canviant, produïent —suposem— dels diferents graus de censura que cada període comportava, així com de la corresponent evolució de qui feia la revista. L'any 1928 4 en plena Dictadura, la publicació s'autotitulava "Periódico defensor de los intereses de la comarca", mentre que el 1931 canviava aquesta definició per la de "Setmanari polític d'afirmació catalanista republicana", triant el català com a llengua habitual i oferint una part important del seu contingut a la informació política general de Catalunya. Tanmateix, l'any 1933 el periòdic recuperava el caire comarcal, accentuant la informació local i modificant altra vegada el seu sutítol: "Defensor dels intereses comarcals". Però Ceretània

fou, durant tota la seva història, un periòdic de signe catalanista i conservador.

Intimament lligada a la història de Ceretània, hem d'esmentar una altra publicació, "El Pirineu", la qual neix l'any 1918 en franca competència amb l'altra

revista coetània, originant-se entre ambdues publicacions una sèrie de picabaralles que provocàren rèpliques i contra-rèpliques mútues. I no obstant, les diferències ideològiques entre les dues revistes són, si les analitzem amb ulls actuals,

EL PIIRINEU

setmanari cerdà d'informació

Clau de la Generalitat
BARCELONA

Subscripció
8 ptes anuals
Estranger
10 ptes anuals
NÚMERO SOLT 20 cts

ANY XV
PUIGCERDA 30 ABRIL 1933
NUM. 705

Els jardins municipals

L'Ajuntament ha prés l'acord d'arreglar la baixada del la Font d'En Cúcaru, i plantar-hi un milenar de pins. Es tracta d'un tapa bruts o d'un arreglament veritable?

Ara, en tractar-se d'urbanitzar la baixada d'En Cúcaru, ens trobem en el cas concret que tantes vegades ens ha fet recordar que els desnivells és el que permet obtenir el màxim de bellesa en els jardins. Però és que es tracta de construir un jardí o bé de plantar una miqueta de bosc? Seria lamentable que aru s'oblidés el caràcter urbà d'aquell indret.

Ja és ben bé hora que s'empregui seriosament l'urbanització. Tenim una entrada a la població l'hort d'En Rosell- que podria ésser un motiu per a impressionar gratament els visitants, en lloc d'oferir, com ara, un aspecte desolado., total per no emprendre's seriosament l'urbanització, ja que l'expropiació fórn cosa fàcil i segurament no caldria arribar-hi.

D'altres reconcs hi ha ben lletjos que podrien ésser convertits en jardins magnífics, Per a què serveixen els jardins sinó per a convertir en bellesa el que és una llejor? En aquest cas està l'espadat de la Font d'En Lleres, d'on caldria trasbalsar uns quants metres cúbics de terra per a fer-hi un ample camí que baixés en ziga-zaga per entre l'arbreda que caldria plantar-hi, arreglant, naturalment, la part del Cementiri de forma que quedés dissimulat. Però és prematur el pensar-hi quan encara no s'ha donat a la jardineria la importància que molt

BUEN NEGOCIO

en las poblaciones fronterizas con Francia

y que rinde excelentes beneficios ofrecemos a casas establecidas o individuos solventes y activos que tengan o puedan tomar contacto con los turistas extranjeros que entran a España por Carretera. Escribir con detalles y referencias a P. 1824 B. Apartado, 228. BARCELONA.

Año XXIII Puigcerdà 22 Julio 1928 Núm. 1119

Precio de Suscripción: Trimestre 2 pias... Anual 5 pias... Semestral 3 pias...

La línea europea Puigcerdà-Barcelona

AQUEST ha estat el tema de les conversacions durant la setmana que acaba...

La publicació a la "Gasete" del decret per convertir a l'amplo internacional la línia ferrea de Puigcerdà a Barcelona ha motivat entre nosaltres molts comentaris i parafràsis...

Tota la premissa s'ha ocupat plenament de la reforma que va a dur a cap i els comentaris li són a dir...

En el darrer Consell de ministres, segons els informes de Madrid, es prengué l'acord de modificar l'amplo del ferrocarril electrificat de Puigcerdà fins a Barcelona...

Segons la informació de Madrid, l'assentiment acordat ha estat pres amb la intenció que el viatge al través de París a Barcelona pugui inaugurarse amb ocasió de l'Exposició Internacional...

Per tal de veure si podem ampliar aquestes interessants notícies, tot i saber que la Direcció de la Companyia del Nord radica a Madrid...

LA VOZ DEL PIRINEO

Periódico de Intereses locales, avisos y Noticias, de la Cerdaña.

Precio de suscripción: España, 3 pesetas trimestrales... Extranjero, 3 pias... Pago anticipado.

REDACCION Y ADMINISTRACION: Imprenta de Pablo Mas Puigcerdà

La Redaccion admitirá los escritos de cuentas gusten colaborar en el periódico, siempre que cumplan con su programa y mediante previa censura.

Precios del mercado.

Table with 2 columns: Item (Trigo, Centeno, Cebada, etc.) and Price/Weight.

AFECCIONES METEOROLOGICAS DE LA SEMANA.

Table with 4 columns: Day, Time (6h.m., 1h.t., 9h.n.), and Weather conditions (Nubes, Celajes, etc.).

EXPOSICIÓN UNIVERSAL DE BARCELONA.

27 Marzo de 1888.

La Exposición ha sido el panorama de la batalla de Plewina. En verdad es la primera construcción terminada de las proyectadas para la temporada del certamen.

Dicha obra merecería por su importancia, belleza y grandiosidad, que nos ocupásemos de ella minuciosamente, mas, hay tal multitud de detalles, episodios y detalles, que al parecer son insignificantes, pero que contribuyen al buen efecto del mismo, que es imposible dar en una revista una idea completa y fidedigna de los encantos que ofrece la producción del célebre pintor M. Philippoteaux.

Solo hará una reseña o descripción a groso modo, rápida y somera. Se halla expuesta en la calle de las Cortes, entre la Rambla de Cataluña y la vía férrea de Sarriá, y en su instalación ha prestado el mayor gusto. En el solar del Panorama se ha levantado un edificio de madera, cuya óptica fachada recuerda las construcciones rusas. Pasado el umbral del edificio ad hoc, introducese el espectador por un corredor que le conduce a una escalera que tiene fin en una plataforma, que a manera de terraza, sirve de miranda en forma de elegante kiosko.

Al llegar a la plataforma ó meseta se presenta a nuestra vista un lienzo de grandes proporciones, en el que se ve guiso el hecho de a mas en que Osman-Bajá, en Noviembre de 1877, cayó con su ejército en poder de los huestes rusas.

1877, cayó con su ejército en poder de los huestes rusas. De momento no produce otra impresión, que la que produce un cuadro agradable en una pintura artística. Pero, puntualmente el espectador, casi sin darse de ello cuenta, deja de contemplar un cuadro para extender los ojos hacia un vasto y extenso horizonte.

La forma circular que este tiene, ayuda, sin duda, a la ilusión, que es completa. El espectador, dando la vuelta por la miranda, descubre bajo grandes y nuevas perspectivas la batalla de Plewina, y en todos los puntos del Panorama se ven escenas que ponen en relieve la importancia de aquel hélico suceso. La impresión de aquel hélico suceso, en los episodios de punto al fijarse en los episodios que se desarrollan a orillas del río Vid y en sus puentes.

En resumen, dicho panorama, es digno de la fama que le precedió, y gustará a cuantos lo visiten. El día de la apertura, solo se permitió la entrada a las autoridades, prensa local y corresponsales nacionales y extranjeros, y demás personas al efecto invitadas. La empresa local obedeció a los concurrentes con un espléndido lunch.

Al cabo de una temporada se presentará el del sitio de París y algún otro. Se trabaja activamente en la construcción del Panorama representando Monserrats. Contiguo a dicho local se inauguraron, el sábado 24 Marzo, dos dioramas, debidos al pincel, tambien de M. Philippoteaux. Reforence ambos a las catedrales,

por lo sangrientas, jornadas de Septiembre de 1830 en Bruselas. El do la derecha representa la Defensa de la plaza real y ataque del parque, el otro la Armería de la calle de Flanjes. Las ligaduras se destacan vigorosamente en ellos, y los terminos están tratados con tal maestría que producen completa ilusión al espectador.

Para que los operarios que se dedican en las diferentes obras de los distintos edificios de la Exposición puedan trabajar con mas holgura, se han retirado todos los pasos de favor, (que no eran pocos), lo cual era causa de que siempre habia un número enorme de curiosos que solo servian con su presencia para entorpecerlas.

Todo el recinto de la Exposición, parque y jardines está cerrado, desde el lunes, para el público. La prensa local y corresponsales no han sido incluidos en esta prohibición, si bien en estos últimos solo les es permitida la entrada al Palacio de la Industria, aun pidiendo permiso cada vez al secretario general, y en las horas que este despacha, teniendo en ocasiones de hacer mas de dos idas, pues dicho señor se encuentra, ó bien ocupado, ó no recibe, con todo y ser horas señaladas.

Una vez internado en dicho Palacio, puede hacerse cargo del estado en que se encuentran sus obras.

Ocho naves del Palacio citado están terminadas del todo, y en siete de ellas se han fijado banderas y un cartelón en que se lee "Provincia de Barcelona.- Instituto de Fomento del Trabajo nacional."

pràcticament insignificants, a no ser el caire menys conservador de "El Pirineu", propietat del Sr. Junoy.

Les dues publicacions, però, semblen més preocupades per influir en els seus lectors que no pas en oferir-los una veritable informació. D'alguna manera podriem dir que amb aquestes revistes el lector actual es fa més càrrec dels enfrontaments entre dos sectors molt reduïts de població que no pas d'una visió de la problemàtica general de la Cerdanya, amb l'agreujant de que les polèmiques acostumen a limitar-se al cercle de Puigcerdà, quedant la informació de la resta de la comarca bastant descompensada.

1936: Sembrador

Els sucesos del 36 acaben amb les dues publicacions. Els fets que esdevingueren després a Puigcerdà i comarca deuen estar a la mateixa base que les causes d'aquestes desaparicions. Així no és

estrany comprovar com el mateix any apareix una nova revista: "Sembrador", "Periódico de cultura y combate", de reconeguda filiació llibertària i amb un esperit combatiu i guerrer realment ferotge. Però el que sí és sorprenent és el fet que, si existia un sector de la població més o menys llibertari, que tanta importància tindria després per la vida de Puigcerdà i de la Cerdanya, aquest sector havia estat escamotejat, privat de qual-sevol informació, quan no menystingut, a les publicacions "Ceretania" i "Pirineu". Si aquestes es dedicaven a tirar-se els dards l'una a l'altra, "Sembrador" va suposar l'aparició d'una literatura inusual

per aquestes contrades, més centrada en el panflet exaltat i revolucionarista que no pas en oferir un mínim d'informació local (al meny això és el que pot deduir-se del seu núm. 5, agost 1936 (3).

Joan PEITX

(1) Qui estigui interessat podrà trobar col·leccions incompletes de les següents revistes a l'hemeroteca de la Biblioteca de Catalunya: "La Voz del Pirineo", "La Cerdanya", "Ceretania" i "El Pirineu".

(2) Jaume Brugat, "Vint-i-cinc anys de vida puigcerdanesa", pàg. 37.

(3) No cal dir que els nombrosos errors o buits que hi pogui haver en el present treball poden ésser rectificats o coberts per qui tingui més informació al respecte.

CARTA CORTA

A un adolescente

Lo admito. Jamás tuve el don de la oportunidad. No debería meterme contigo. Mi opinión no te importa, lo sé. Pero, es que me tienes sobre ascuas. Desde que te oí decir "este no es mi problema", la frase me zumba en los oídos, mi alteración se pesa en arrobos y mis noches son un puro contar campanadas. Porque si aquél —como tantos— no fue tu problema. Si nadie te pidió permiso para traerte al mundo. Si la sociedad que te envuelve no la inventaste tú. Si las cosas que te rodean no te gustan ni te disgustan; simplemente, te tienen sin cuidado. Si —como te descuides un poco— acabas creyendo que estas frases son un evangelio inventado por y para tí, llegarás a exigirle al mundo que reconozca el privilegio de albergarte. Y el mundo está demasiado viejo, demasiado lleno y demasiado cansado para pedirle según qué humillaciones. El mundo va a bostezar e ignorarte, mientras escribe su historia prescindiendo de tí. Esta historia alocada y variopinta de nuestra vieja humanidad. Esta historia que —por aquello de despertar interés— se le ofrece al niño cargada de hechos bélicos y al adulto de hechos económicos. Esta historia que, a tí adolescente,

tanto te carga. ¿No será que a tí, adolescente, la única historia que te importa es la tuya?.

Sé que te deprime verte envuelto en ese cascarón de valores, creencias, ideologías y usos rutinarios. Sé que aspiras a la felicidad que depende más de la buena disposición que de la buena posición. Entonces, atiende del consejo del viejo cazurro. Aprieta los dientes. Sacia tus ilusiones, no las destruyas. Insinuate al arte despacio, con tino, con tiempo. Acecha a la vida; acósala aunque no la comprendas. Súdale encima, respira sus vientos. Anda sus caminos por tierras con campos eternos. Cierra los puños y vive. Porque sólo escupe veneno, quién de la vida o quién a la vida teme.

J. Llauró Güell

Pour tes 93 ans, Maman Chérie
Ce bouquet de notre vie.

*Tu étais si jolie, Maman de mon enfance,
Que mon coeur à jamais n'a battu que pour toi,
Car tu représentais toute mon espérance
Et savais apaiser mes pleurs et mon émoi.
Mais où sont partis, ô Maman
Les joies et les rires d'antan!*

*Tu étais près de moi, Maman de ma jeunesse,
Et ma tête a gardé, comme une chose exquise
Tous tes écrits d'amour et ta délicatesse
qui te faisaient sembler à une autre marquise...
Mais où sont partis, ô Maman
Les joies et les rires d'antan!*

*Tu étais effrayé, ma Maman de la guerre,
Lorsque je suis resté si longtemps sans te voir,
Quand je t'ai retrouvée, de retour dans ma terre
Seule mon affection t'a redonné l'espoir
Mais où sont partis, ô Maman
Les joies et les rires d'antan!*

*Tu as été comblée, Maman de l'âge mûr,
Par tes petits-enfants continuant la vie
Et chantant avec toi, et riant, ô bien sûr
Car vous n'engendriez pas la mélancolie.*

*Mais où sont partis, ô Maman
Les joies et les rires d'antan!*

*Tu étais effondrée, Maman de ma souffrance,
Lorsque cet accident maudit est arrivé;
Tu as prié longtemps, et ton chant d'espérance
M'a fait récupérer peu à peu mon passé.*

*Mais où sont partis, ô Maman
Les joies et les rires d'antan!*

*Toujours là près de moi, qui suis deux fois grand
/—père,*

*Quatre vingt treize fois est passé ce beau jour
Célébrant le printemps et ton anniversaire:
Accepte de mon coeur cet éternel amor.*

*Mais dis-moi pourquoi, ô Maman
La vie est à ce point cruelle
Qu'elle a sapé nos ritournelles
Nos joies et nos rires d'antan!*

28 Mars 1979 Robert JOFFRE

Naüfrags

C.—Mira Leònides, ja sortim del Sistema Solar.
 B.—Doncs ajusta el control automàtic vers Alpha 5, mentrestant vine a fer una partida d'escacs.
 C.—Ara que no tens ací al jefe de propaganda del Partit t'ho puc dir; ets un bèstia.
 B.—I què volies que fes, creuar-me de braços mentre tu m'adobabes les bases militars?
 C.—Vinga, home, vinga, Nueva York i San Francisco no representaven un perill per a tú, i ho sabies.
 B.—Això s'anomenen objectius morals, ja hauries de saber-ho, a més, si no t'haguessis enmerdat al Sàhara res no hagués passat. El tractat secret que varem signar després de l'afer de Corea ho deia ben clar, ens respectaríem els nostres corresponents llocs d'influència.
 C.—Si noi, però què vols, l'urani i els fosfats eren massa temptadors.
 B.—Val, maco, igual que el cautxu de Vietnam, i també llavors estiguérem a punt de "liarla".
 C.—Mira, Leònides, no m'estiris de la llengua que ja saps que tu no ets precisament un angelet. No sents res d'estrany ?
 B.—Jo? No.
 C.—Espera, calla un moment.
 B.—No sento pas res.
 Veu paulatinament creixent.
 Veu.—Què heu fet desgraciats!
 B.—Mira, Jimmy, no fotis jocs de mans, que en aquestes circumstàncies no t'ho accepto.
 C.—Et juro que no tinc res a veure amb això, deus ésser tu, que estàs de broma.
 Veu.—Senyor, senyor, així vaig col·locar els prototipus mascle i femella al planeta Terra, que no he parat de tenir disgustos.
 C.—Pels visors de proa no veig res, i tu, què veus per darrera?
 B.—Jo tampoc, on són els nostres caps militars?
 C.—Crec que estan reunits a la sala verda, ara els crido.
 Veu.—No us trenqueu el cap, puix que no podeu veure'm, per altra part tampoc us ho mereixeu, així doncs, escolteu-me:

Fa ja deu "Raps-Illum", equivalent a 2 milions de la unitat Espai-temps que vosaltres anomenau anys, vaig arribar al planeta d'on procediu. Allí vaig col·locar el que tenia que ésser per evolució (que jo he controlat quasi sempre) la cosa viva més interessant de la galàxia. No vull ésser modest i dic que és la meva millor obra. Sou mecànicament perfectes, el vostre cervell és un aparell computador analític d'il·limitats recursos, molts d'ells ni tan sols coneixeu i aglutinant tot això i a la vegada potenciant-lo, us vaig donar el que vosaltres dieu Sentiments, Amor, Orgull, Ràbia, Odi... i altres. Solament un, experimentava per primera vegada en tota matèria viva coneguda per a mi, jo també sóc limitat.

C.—Tinc por, Leònides, això és terrible, no veig res per enlloc i aquesta veu se'm clava dins del cap, i la sento encara que em tapi les orelles.

B.—Jo també la sento, Jimmy, i també tinc por.

Veu.—Calleu i concentreu el vostre pensament sols en mi, no permetré que torneu a interrompre'm, insectes de la Terra; sí, insectes, això és el que sou per a mí, puix he tingut que molestar-me prou per poder-me comunicar amb vosaltres. Imagineu solament (perquè el vostre cervell ho compregui) el que haurieu de fer, per fer-vos entendre per una formiga o un escarabat. Ja veieu la diferència que hi ha entre vosaltres i jo.

Us deia doncs criatures meves, que teniu un sentiment que quan us el vaig donar, no sabia ben bé, com esdevindria a la llarga. Dissortadament, ara ja ho se, i és terrible reconèixer que m'he equivocat, sí, jo també m'equivoco, no he arribat encara a la perfecció.

Aquest Sentiment, arrelat ben al fons de vosaltres, ha fet que us matessi uns als altres. Heu provocat guerres invocant pretextes materials o religiosos. Feu sembra de misèries i calamitats sense fi. Heu deixat morir criatures de fam, fred i sed...

Es el Sentiment del Mal, que provoca violència. Em sento desenganyat i sento temença del monstre que jo he fet. Així que us vaig a fer desaparèixer, volia dir-vos-ho abans que formeu part del res absolut.

Silenci...

Paco - La Molina

BIOGRAFIA DE ANTAÑO Y DE AHORA

El Ratón Doméstico

Mamífero del orden de los Roedores (también Simplidentados) y a la familia de los Múridos. Atiende por "Mus Musculus". El ratón es un tipo pequeño, ligero y listo como el hambre, pero tímido e introvertido. (Hasta hace poco no supe lo que era un ratón, con eso de ser un poco retrasadillo creía, de buena fé, que era algo como un pedazo grande de tiempo, vamos, un rato grande).

Este individuo no gusta de las aglomeraciones y evita las horas punta. Antes de salir a garbear por ahí (¿o es rato-near?) se asegura que no hay moros en la costa (o en donde sea) que el ambiente no huele a gato ni a Fox-terrier y que el cepo de turno sea de la marca: "Jodoelquesoipiro".

A este desgraciado ciudadano se le cuelga una mala fama que no tiene en realidad. Es muy poco lo que churimanga. Lo malo es que, a veces, por aquello de darle gusto al diente o por desgastarselos, ya que son de crecimiento continuo (como los precios), cae sobre unos libros o una colección de revistas y los hace polvo.

Es un tío con todo el bigote, que lo utiliza para andar a tientas por la casa y no darse una leche contra los muebles.

Es muy prolífico y amante de su prole y... qué quereis ... a mí me cae simpático.

El Biógrafo

PROPOSITO

Debo saltar a otra senda,
Para no tener que lamentar
Cuando cabalgue, allá arriba,
Las frías estrellas,
Que dispuse de toda una vida
Para acumular sabidurías
Y de un corto día para reunir primáveras.

El Trovador

LA LUNA

(Dedicado a mi nietecita Mónica)

—Mamá... la Luna corre...
antes estaba encima del clavel rojo
del tiesto
y ahora encima de la cabeza
del gatito de yeso...
Allá, sobre el televisor.

—Hija... es natural,
la Luna tiene unas patas,
largas muy largas
y corre por encima de nosotros.

—Yo no le veo esas patas, mamá.

—Sí, mira, la Luna es muy coqueta
y como tiene luz
traspasa sus patitas de cristal
muy finas
porque le da vergüenza parecer
una araña muy grande
... y tú te asustarías. Guillermo Gil

LA DESESPERACIÓ

Oh, pares!
Veig la vostra imatge
Que desapareix dins l'ombra
I el meu cor s'estremeix d'engoixa.

Oh pares meus!

Tinc un tremolor
Res no pot alleugerir
El meu dolor.
Amb l'ànima endolorida
Segueixo pensant en el passat
Quan encara vivíeu.

Oh pares meus!

Penso en tot moment
Amb la vostra mort
I això m'escorxa el cor.
Quan alço els ulls al cel
Us veig brillar
Com dos estels.

Plena de tristesa miro la lluna.

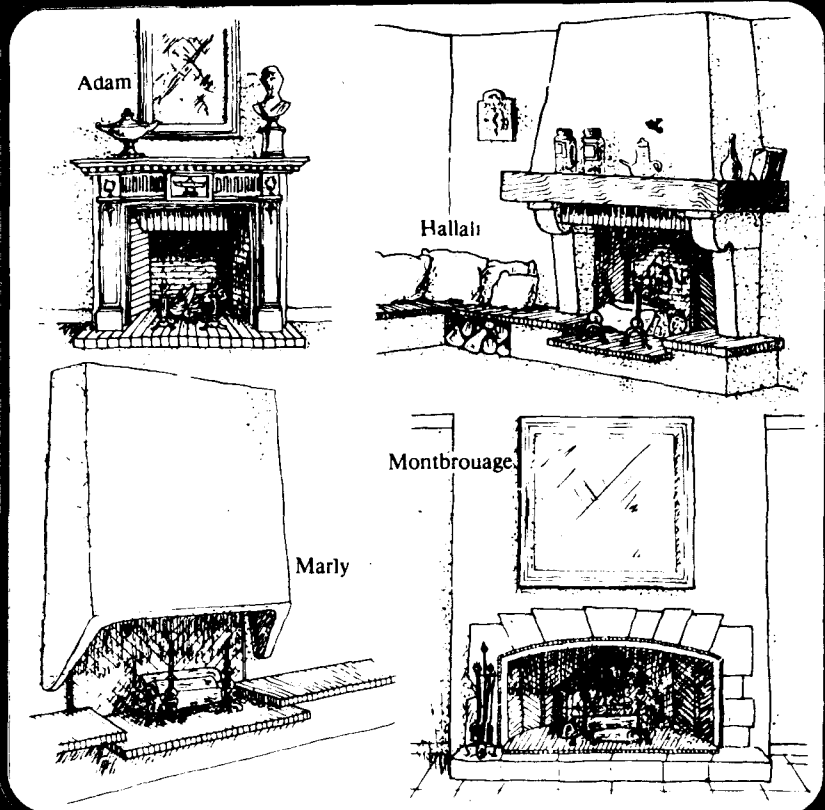
Oh pares!

Que dormiu com els angels
Jo sóc com una feble flor
Que creix al bord de la vostra tomba...

C. Clausell Bernat

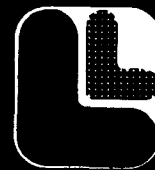
LLARS DE FOC
Richard le Droff

(1ª marca europea del mercat)

...Més
de 500 solucions
en tots els estils.

Visiteu la sala d'exposició del seu distribuïdor
especialista a les comarques d'Osona, Ripollès,
Cerdanya i Principat d'Andorra.

LLARS

C/ Mn. Gudriol, s/n
(Edifici Tarragona)
Tel. 885 23 16
VIC (Barcelona)

Col·laboreu !

Anuncieu-vos a **RUFACA**

EL V TRIAL DE BELLVER DE Cerdanya

Al igual que en las cinco anteriores ocasiones, se celebró el domingo, día 27 de junio, el V Trial en Bellver de Cerdanya, organizado por el Moto Club Cerdanya y con una notable participación de aficionados a esta modalidad motorística.

La prueba se compuso de 11 zonas, debiendo recorrerse en 2 vueltas. Por la variedad y dificultad de las zonas esta prueba tiene solera por cuanto es un auténtico test de puesta a punto de pilotos y máquinas. De esta forma había un gran número de zonas compuestas de agua y piedra, lo que daba una gran emoción a la prueba ya que había auténticas "bañeras" de agua en las cuales más de un participante fue a refrescarse sin querer, quedando bien fresco y mojado para poder seguir la prueba. El resto se compuso de zonas de tierra, hierba y piedras, etc..., de entre todas cabe destacarse la zona número 9, que por su localización era fácil seguirla visualmente, así como el desarrollo de los participantes, que al final se encontraban con un enorme bloque de piedra que debían

subir, bloque que era casi perpendicular a la horizontal y de unos dos metros de alto. Aparte de las zonas de agua en cuanto a peripecias esta fue una de las mejores, destacándose la gran torcida de manillares y aterrizajes forzosos para las máquinas.

Un apartado especial merecen las interzonas, recorridos que llevan de una zona a otra en una prueba de trial, las cuales por su belleza de recorrido y en más de una ocasión por lo emocionante de su trazado, hicieron las delicias no sólo de los participantes sino además de los aficionados que seguían de cerca al trial puesto que por la dificultad que entrañaban la diversión estuvo al día para todos.

Asimismo, la prueba tuvo, para la afición ceretana, aires de auténtico acontecimiento, lo cual produjo el desplazamiento de 14 hombres con sus correspondientes máquinas, todos ellos de la zona de Puigcerdà y alrededores, Caisans, Guils, Prats, etc.

De esta manera la afición cere-

tana fue una auténtica expedición hacia Bellver. En camionetas, remolques y en las mismas motos los aficionados participaron y siguieron la prueba. Pero lo más importante no fue el gran número de participantes ceretanos sino la excelente actuación que realizaron frente a figuras ya veteranas y de clase que se encontraban en la prueba. De esta manera X. Forga alcanzó un excelente cuarto puesto en la categoría de Senior, y asimismo R. Meya logró un satisfactorio segundo puesto para aficionados, cuajando también una excelente actuación; Larri, Segalà, Isidro Grau, Pedro Oliu, Pedro Bertan y lamentando no haber podido acabar la prueba, Rovi y Juanito por motivos técnicos que también realizaban una buena actuación.

Únicamente cabe felicitar a la organización por la manera de llevar la prueba, la rapidez en dar resultados y la señalización de las interzonas que fue correcta, deseando poder asistir a otra nueva prueba que realicen.

La Afissioondia!!

NOTA DE LA PENYA BARCELONISTA DE PUIGCERDÀ

El propassat dia 16 de maig, la Penya Barcelonista de Puigcerdà es va traslladar un cop més a l'estranger per tal de presenciar la Final de la Recopa, que va tenir lloc a Basilea (Suïssa), entre el Barça i el Fortuna de Dusseldorf (Alemanya), quedant guanyador el nostre equip per 4 gols a 3, després d'un partit molt disputat, amb una pròrroga de 30 minuts.

Aquesta entitat, que va ésser inaugurada el 27 de maig del 1972 per Agustí Montal, llavors President del Barça, ha tingut una clara finalitat: fomentar en totes les seves vertents l'esport en general, especialment el nostre equip juvenil, que ha jugat diversos partits en compe-

tions amistoses, procurant, si hi ha algun jugador que es destaca dels demés que pugui ingressar a les files del Club Deportivo de Puigcerdà.

Tanmateix, la nostra Penya, durant la temporada futbolística del Campionat de Lliga i de Copa, es trasllada a Barcelona per tal de presenciar els partits que creguem que són més interessants. També s'organitza cada any un viatge a l'estranger per seguir el Barça en les competicions internacionals, com la última, dita abans.

En tots els viatges realitzats en pla de veritable companyerisme, es viu un vertader esperit Barcelonista, que és el que veritablement perseguim. Visca el Barça!

CICLISME

La secció ciclista del Club Polideportiu de Puigcerdà ha vingut realitzant tota una sèrie de sortides amb bicicleta recorregent itineraris molt diversos, de tal manera que s'anava cobrint tota la comarca.

Des de la "clàssica" volta a la Cerdanya, Puigcerdà-Bellver utilitzant la vaga per anar i la solana per tornar, al ascens a Sanillés o Meranges, La Molina o el Pas de la Casa, a etapes més planeres (pels esprinters) com poden ésser Puigcerdà-Saillagosa i tornant per Llivia, van marcant aquestes sortides del diumenge al matí.

rufacades

Résultats du précédent Mots Croisés:

Horizontals: 1.-Ré. Em. 2.-Ame. An. 3.-Pire. Idée. 4.-Ere. Etiurt. 5.-Lieu. La. 6.-Osseja. 7.-Cai. Te. 8.-Ci. Radoire. 9.-Adad. Côte. 10.-Gai. Nid. 11.-Ec. Mi.

Verticals: 1.-Rape. Cage. 11.-Emir. Idac. 111.-Ereloc. Ai. IV.-E. Isard. V.-Eesia. VI.-Tue. D. VII.-II. Oc. VIII.-Adulation. IX.-Enera. Ertim. X.-M. Et. Eedi.

La asociación de Amics de Cerdanya no se hace responsable de la subida de la gasolina en Andorra por no tener invertidas sus acciones en las petrolíferas.

Gracias al mercado de cada domingo de Puigcerdà, sabemos que el eslogan: "Ni França ni Espanya, Cerdanya Catalana" se aplica no a nivel político, sino del monedero.

Grâce au marché du dimanche de Puigcerdà nous savons que le slogan: "Ni França ni Espanya, Cerdanya Catalana" s'applique non pas à niveau politique, sino du portemonnaie.

Sabemos gracias a los Remeis Provats que a veces rezar es mejor que un comprimido de Aspirina, esperamos que algunas enfermedades se puedan curar también con una hostia.

Nos duele pensar que el mapa de Puigcerdà publicado en el número anterior sea poco vigente dentro de 5 años.

Cogiendo el mismo mapa de Puigcerdà hay que leer en el apartado 4: Carrer dels Beatles y no dels Beates.

El autor de estas Rufacades toma bien en cuenta que el carrer dels Escolapis se puede llamar Carrer de la Llibertat.

cartes a rufaca

ACLARACION

A la Dirección y/o Consejo de Redacción de RUFACA:

Con ruego de publicación, y con el solo objeto de contribuir al esclarecimiento público y sirviéndome de la tribuna abierta y libre que vuestra prestigiosa revista me ofrece todos los meses, deseo puntualizar lo siguiente:

- 1. No pertenezco, ni he pertenecido al "Colectivo del Hospital", que se menciona en la página 3, del mes de abril de 1979.*
- 2. Todos los artículos que solicito se publiquen en RUFACA, representan exclusivamente mi perso-*

nal concepto y criterios respecto a los problemas médico-sociales y los inherentes a mi desempeño profesional en el Hospital de Puigcerdà, y en la comarca ceretana.

Por lo expuesto, ruego a Amics de Cerdanya, responsables de la edición de la revista, la consiguiente aclaración de quiénes son las personas que a su juicio, constituyen el mencionado "Col·lectiu de l'Hospital".

Dejo por sentado que seguiré, siempre que así me lo permitan, intentado contribuir a la clarificación y a la búsqueda de soluciones para los múltiples problemas profesionales, médico-sociales y sanitarios de la Cerdanya.

Dr. José Corsunsky

LO DE SIEMPRE

El motivo de este escrito es para denunciar un hecho al público que, si bien es de todos conocido, no es por ello menos denigrante.

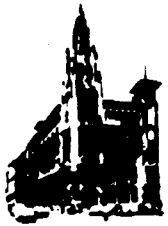
Me encontraba el otro día en un comercio y oí allí a dos señoras, comentar, o mejor dicho, criticar, al grupo de Majorettes de esta Villa. "Que si sólo salen a enseñar las piernas, que si qué porquería de grupo" y en fin, un montón de cosas más que no puedo repetir pero que pueden ustedes imaginar sobradamente.

A causa de esto, días más tarde, hablando con una de las responsables de dicho grupo, me las ingenie para iniciar la conversación y le pregunté el motivo por el que cada año había gente nueva en las Majorettes y por qué no hacían en el pueblo más salidas, a lo que me contestó algo que me dejó perpleja.

Resulta que algunos padres oyen las críticas que a ellas van dirigidas y hacen que se salgan del equipo sus hijas, por lo cual, cada año tienen que empezar con las nuevas desde cero. Otras ya se van antes de que se

lo manden en casa, por vergüenza de lo que dicen y siempre igual. Vuelta al principio.

¿Cómo se puede llevar algo adelante en este plan? ¿No les parece deshonoroso para Puigcerdà? Volvemos a lo de siempre: un "bienintencionado" pueblo y su crítica destructiva. Bien sé que no es el único, pero éste es el nuestro, no los otros. ¿No vamos a terminar nunca de hacer como el perro del hortelano? ¿Tanto cuesta, si no se tienen ganas de trabajar, dejar hacerlo a los demás? Me gustaría saber lo que hacen esas personas por el pueblo. Me pueden decir que critican para mejorar las cosas y yo respondo que si son tan hábiles, ¿por qué no montan ellos un grupo de acróbatas, por decir algo, o por qué no intentan solucionar los muchos problemas que a estas entidades se les presentan, en vez de ponerlos 'verdes'? Digo más aún: si quieren criticar, que lo hagan pero dando la cara y exponiendo las razones que les incitan a hablar así.

CAIXA DE PENSIONS
"la Caixa"
de Catalunya i Balears

AL SERVEI DE L'ESTALVI I DEL CREDIT

516 OFICINES
ARREU DE CATALUNYA

A PUIGCERDÀ

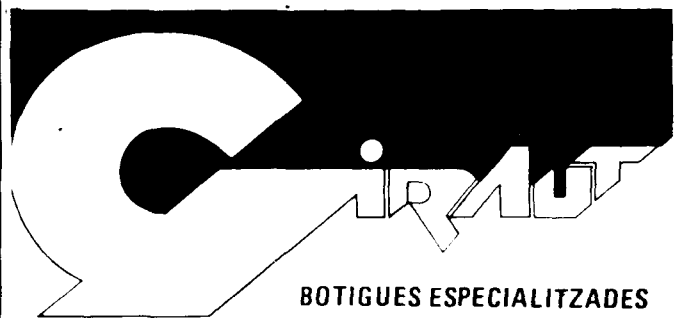
Josep Antoni, 22. TI: 88-01-47

MEF, S.A.

MUNTATGES ELÈCTRICS,
DOMÈSTICS E INDUSTRIALS

Avinguda Dr. Piguillem, 3- PUIGCERDÀ (Girona)

BOTIGUES ESPECIALITZADES

CARRER MAJOR, 9, 14 i 16.

PUIGCERDÀ

Palau 3

Major, 13 — Telèfon 88 06 99 — Puigcerdà

CONSTRUCCIONES
F. BRAVO

Escuelas Pías. 10 - 1º
PUIGCERDÀ

GERONA

ELECTRODOMESTICS

PIRINEU

Avinguda Dr. Piguillem, 3
PUIGCERDÀ
(Girona)

selecciones

SOUVENIRS - JUGUETERIA
ARTICULOS REGALO

LISTAS DE BODA

PLAZA DEL CAMPANARIO, 10
Tel. 88 02 77

PUIGCERDÀ

CAN BORRELL

MAS CATALÀ DE LA CERDANYA

APARTAMENTS I CUINA TÍPICA CASOLANA
MERANGES (Girona)

AMBIENT MOLT SELECTE — 40 PLACES

Reserves — Telèfon: 972-88 00 33

*CUINA DISTINGIDA I CONDECORADA
AMB EL PREMI:*

IGNASI DOMENEC — HOGARHOTEL-78

(Reserves per telèfon)